

Katri Viljamaa

SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO JA TILITOIMISTON HINNOITTELU

Opinnäytetyö

Kajaanin ammattikorkeakoulu

Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnonala

Liiketalouden koulutusohjelma

Syksy 2014

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnonala	Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma
Tekijä(t) Katri Viljamaa	
Työn nimi Sähköinen taloushallinto ja tilitoimistojen hinnoittelu	
Vaihtoehtoiset ammattiopinnot Taloushallinto ja juridiikka	Toimeksiantaja Pohjolan Talouspalvelut Oy
Aika Syksy 2014	Sivumäärä ja liitteet 41+ 1
<p>Tämän opinnäytetyön aiheena on sähköinen taloushallinto ja tilitoimistojen hinnoittelu. Toimeksiantajana on Pohjolan Talouspalvelut Oy, joka on tilintarkastuspalveluita tarjoava yritys. Toimeksiantajalle kerättiin tietoa pilvipohjaisista taloushallinnonohjelmista sekä tilitoimiston hinnoittelun muutoksesta tilitoimiston siirtyessä perinteisestä taloushallinnosta pilvipohjaiseen taloushallinnon palveluun.</p> <p>Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat: Miten pilvipalvelupohjainen kirjanpito palvelu toimii? Miten tilitoimiston hinnoittelu muuttuu siirryttäessä perinteisestä taloushallinnon palvelusta tarjoamaan pilvipohjaista taloushallinnon palvelua?</p> <p>Opinnäytetyö oli kvalitatiivinen tutkimus. Teoreettinen viitekehys koostuu alan kirjallisuudesta, taloushallintoalan ammattilehdistä ja Internet-lähteistä. Teoriaosassa käsitellään sähköistä taloushallintoa, tilitoimistoalan sähköistymistä, pilvipohjaista taloushallintoa sekä tilitoimiston hinnoittelua.</p> <p>Työn empiriaosassa tutkitaan tilitoimistojen hinnoittelun eroja perinteisen tilitoimistopalvelun ja pilvipohjaisen taloushallinnon palvelun välillä kun tilitoimisto siirtyy perinteisestä taloushallinnon palvelusta tarjoamaan pilvipohjaista taloushallinnon palvelua. Empiriaosassa selvitetään, muuttuuko hinnoittelu ja jos muuttuu, niin miten. Empiriaosassa tutkimusaineisto kerättiin Internetistä yritysten kotisivuilta. Tutkimuksessa selvitettiin, oliko tilitoimistolla käytössä pilvipohjainen taloushallinnon ohjelmisto vai toimiko tilitoimisto perinteisellä toimintatavalla. Tutkimuksessa vertailtiin perinteisen tilitoimiston ja pilvipohjaisella taloushallinnonohjelmistolla toimivien tilitoimistojen hinnastoja. Empiriaosassa selviää, että tilitoimiston hinnoittelu ei muutu merkittävästi tilitoimiston siirtyessä perinteisestä tilitoimistopalvelusta tarjoamaan pilvipohjaista taloushallinnon palvelua.</p> <p>Valmiin opinnäytetyön tarkoituksena on antaa tietoa toimeksiantajalle pilvipohjaisesta taloushallinnosta ja tilitoimiston hinnoittelusta.</p>	
Kieli	suomi
Asiasanat	sähköinen taloushallinto, pilvipohjainen taloushallinto, tilitoimiston hinnoittelu
Säilytyspaikka	☐ Verkkokirjasto Theseus ☐ Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto

School Business	Degree Programme Business Administration
Author(s) Katri Viljamaa	
Title Electronic Financial Administration and Pricing at Accounting Firms	
Optional Professional Studies Financial Administration	Commissioned by Pohjolan Talouspalvelut Oy
Date Autumn 2014	Total Number of Pages and Appendices 41 +1
<p>The topic of this thesis was electronic financial administration and pricing at accounting firms. The thesis was commissioned by Pohjolan Talouspalvelut Oy, which offers auditing services. The commission was to gather information on cloud-service-based financial administration programs and on the changed pricing at accounting firms when an accounting firm stops using a traditional financial administration service and starts offering cloud-service-based financial administration. The research questions were: How does cloud-service-based accounting function? How does pricing at an accounting firm change when changing traditional financial administration service to a cloud service?</p> <p>The thesis was a qualitative research. The theoretical framework consists of literature and trade journals on financial administration and Internet articles. The theoretical part covers electronic financial administration, electrification of the accounting business, cloud-service-based financial administration and pricing at an accounting firm.</p> <p>The empirical part presents the differences in pricing between a traditional accounting service and a cloud service. The changes in pricing are also explained. The material for the research was gathered from the Internet homepages of the firms. The aim was to discover if the accounting firms used cloud-service-based financial administration software or a traditional operational model. The price lists of the firms were compared as well. The results showed clearly that the pricing does not change significantly when an accounting firm moves from a traditional service to a cloud-based service.</p> <p>The completed thesis provides the entrepreneur information on cloud-service-based financial administration and pricing at an accounting firm.</p>	
Language of Thesis	Finnish
Keywords	electronic financial administration, cloud service, financial administration, pricing, accounting firm
Deposited at	☐ Electronic library Theseus ☐ Library of Kajaani University of Applied Sciences

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
2 SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO	4
2.1 Tilitoimistoalan ja verkkolaskutuksen kehittyminen	5
2.2 Tilitoimistojen sähköistyvän maailman hyötyjä ja haittoja	8
2.3 Tietoturvallisuus	10
2.4 Raportointi	10
2.5 Teknologia	12
2.6 Tilitoimiston vastuu	14
3 KIRJANPITO PILVIPALVELUPOHJAISESSA OHJELMASSA	15
3.1 Osto- ja myyntilaskuprosessi	16
3.2 Reskontra	18
3.3 Palkanlaskenta sekä matka- ja kululaskujen käsittely	19
3.4 Kirjanpito	20
3.5 Pilvipalvelupohjaisen ohjelman hyödyt	21
4 TILITOIMISTOPALVELUN HINNOITTELU	23
4.1 Palvelun hinnoittelu	24
4.2 Tilitoimistopalvelun hinnoittelu	25
4.2.1 Tapahtuma- ja toimenpidehinnoittelu sekä aikaperusteinen hinnoittelu	26
4.2.2 Pakettihinnoittelu	28
5 PILVIPOHJAISEN JA PERINTEISEN TILITOIMISTOPALVELUN HINNOITTELUN VERTAILUA	29
6 POHDINTA	36
LÄHTEET	39
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Viime vuosina tilitoimistoalalla on lähtenyt käyntiin rakennemuutos, joka tuo mukanaan uusia työtehtäviä ja poistaa joitakin aiempia toimintoja. Paperittomaan taloushallintoon siirtyminen on keskeinen tilitoimistojen toimintaan vaikuttava asia, ja tilitoimistoalan ja ohjelmistoalan välille muodostuu uusia kytkentöjä. Kirjanpito on entistä vähäisemmässä määrin erillinen toimenpide tietotekniikan kehityksen myötä ja kirjanpito syntyy automaattisesti muiden toimintojen yhteydessä. Laskelmat ja raportit voidaan tehdä paikasta ja ajasta riippumatta. Kirjanpidon automatisoituessa tilitoimistot voivat tarjota kirjanpito palvelun ohella muita palvelupaketteja asiakkailleen Internetin välityksellä, esimerkiksi sähköistä arkistointia ja asiakkaan taloudellisesta tilanteesta raportteja. (Taloushallinnon toimialaraportti 2011, 40.)

Opinnäytetyön aiheena on tilitoimistojen pilvipohjainen kirjanpito palvelu ja tilitoimistojen muiden taloushallintopalveluiden hinnoittelu. Opinnäytetyön toimeksiantaja on yrittäjä Ville Tyni Pohjolan Talouspalvelu Oy:stä. Toimeksiantaja tarvitsee tietoa pilvipohjaisista taloushallinnon ohjelmista ja tilitoimiston hinnoittelun muutoksesta tilitoimiston siirtyessä perinteisestä taloushallinnosta pilvipohjaiseen taloushallinnon palveluun. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on olla tukena kun käsitellään tilitoimistojen pilvipohjaisten ohjelmien käyttöönottoa ja niitä muutoksia, joita se aiheuttaa.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

1. Miten pilvipalvelupohjainen kirjanpito palvelu toimii?
2. Miten tilitoimiston hinnoittelu muuttuu tilitoimiston siirtyessä perinteisestä taloushallinnon palvelusta tarjoamaan pilvipohjaista taloushallinnon palvelua?

Opinnäytetyö on kvalitatiivinen tutkimus. Työn teoriaosassa tarkastellaan miten perinteinen ja pilvipohjainen taloushallinto-ohjelma ja tilitoimistopalvelu toimivat. Tarkoituksena on selvittää niiden hyötyjä ja haittoja. Teoriaosassa kerrotaan myös sähköistyvästä tilitoimistomaailmasta ja sen tilanteesta tänä päivänä. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys koostuu sähköisen taloushallinnon ja tilitoimistoalan kehittymisestä, pilvipohjaisesta taloushallinnosta sekä tilitoimiston hinnoittelusta. Teoria- ja tutkimusaineisto koostui alan kirjallisuudesta, taloushallintoalan ammattilehdistä ja Internet-lähteistä.

Työn empiriaosassa tarkastellaan tilitoimistojen hinnoittelun muutosta kun tilitoimisto siirtyy perinteisestä taloushallinnon palvelusta tarjoamaan pilvipohjaista taloushallinnon palvelua. Tavoitteena on selvittää muuttuuko hinnoittelu ja jos muuttuu, niin miten. Empiriaosan aineisto kerättiin Internetistä tilitoimistojen kotisivuilta. Tilitoimistoista selvitettiin, käyttääkö tilitoimisto pilvipohjaista taloushallinnon ohjelmaa vai onko ohjelma perinteinen taloushallinnon ohjelma. Tilitoimistojen kotisivuilta poimittiin hinnastot ja vertailtiin niiden hintoja ja hinnoittelumenetelmiä. Aineisto koostui neljäntoista tilitoimiston hinnastosta.

2 SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO

Vuodesta 1997 lähtien sähköinen taloushallinto ja paperiton kirjanpito ovat olleet käytössä Suomessa, kun Suomi mahdollisti ne lainsäädännöllään. Sähköisen taloushallinnon nopean kehittymisen syitä olivat monet asiat. Suomi oli Internetin käytön kärkimaita ja Internetissä maksaminen yleistyi nopeasti. Suomessa olivat myös yhtenäiset pankkistandardit, jotka mahdollistivat nopeat pankkien väliset maksuliikenteet ja maksutapahtumien automaattinen käsittely väitteiden avulla. Kolmas tärkeä innovaatio oli tilotteiden sähköinen käsittely ja TTTO-standardi sekä verkkolaskustandardi. (Lahti & Salminen 2008, 23.)

Sähköistymisen ja digitaalisuuden myötä ovat monet tilitoimistot, erityisesti pienimmät, isojen haasteiden edessä, kun asiakkaille pitäisi tarjota nykyaikaista palvelua. Vuonna 2008 Suomen tilitoimistoista toimi yli 90 prosenttia vielä täysin perinteisesti. (Lahti ym. 2008, 26).

Tilitoimistojen tyytyväisyyttä taloushallinnon ohjelmistoihin ja niiden markkinoihin on tutkinut Taloushallintoliitto marraskuussa vuonna 2013. Tutkimuksessa mukana oli 12 ohjelmistotoimittajaa ja tutkimukseen vastasi 1021 tilitoimistoissa työskentelevää henkilöä. Tutkimuksessa painopiste oli ohjelmistojen käytettävyydessä, tyytyväisyydessä, ohjelmistotoimittajien markkinoinnissa ja myynnissä sekä hankintakriteereissä. (Harjunkoski 2014, 24.)

Tutkimuksen mukaan yli kolmanneksella tilitoimistoista oli ollut haasteita tarjousten ja ohjelmistojen ominaisuuksien vertailussa. Kolmannes tutkimukseen vastanneista oli kokenut, että ohjelmistotoimittajat olivat onnistuneet antamaan oikeaa tietoa. Ohjelmistotoimittajien pitäisi onnistua antamaan paremmin tietoa ohjelmistoista ja niiden soveltuvuudesta tilitoimiston käyttöön kuin aikaisemmin. Ohjelmiston hankintakriteereinä on hyvin monia tekijöitä tutkimuksen mukaan, mutta tutkimuksesta erottui hieman muita tärkeämpänä käyttöönoton varmuus ja helppous, käyttökustannukset ja raportointiominaisuudet. (Harjunkoski 2014, 24.)

Digitaaliselle taloushallinnolle on useita erilaisia määritelmiä. Osa määritelmistä on suppeita, ja digitaalisella taloushallinnolla tarkoitetaan vain sähköisiä myynti- ja ostolaskuja sekä konekielisiä tiliotetapahtumia. Vuosituhannen vaihteessa määritelmällä tarkoitettiin vain paperitonta kirjanpitoa. (Lahti ym. 2008, 19.)

Kirjallisuudesta ja artikkeleista on vaikea löytää vakiintunutta yhdenmukaista määritelmää digitaaliselle taloushallinnolle. Eräässä määritelmässä digitaalisella taloushallinnolla tarkoitetaan kaikkien taloushallinnon tietovirtojen ja käsittelyvaiheiden automatisointia ja käsittelyä digitaalisessa muodossa. Kaikki kirjanpidon ja sen osaprosessien tapahtumat käsitellään ja ne syntyvät mahdollisimman automaattisesti ja ilman paperia. Kaikki kirjanpitomateriaali, tietovirrat ja prosessivaiheet pyritään hoitamaan sähköisesti yritys- ja sidosryhmien, esimerkiksi toimittajien, asiakkaiden, viranomaisten, henkilöstön ja rahoittajien kanssa. Digitaaliselle taloushallinnolle kuvaavia määritelmiä ovat myös automaattinen taloushallinto tai integroitu taloushallinto. (Lahti ym. 2008, 19.)

Digitaalisen ja sähköisen taloushallinnon välillä on pieni ero. Digitaalisessa taloushallinnossa kaikki aineisto käsitellään sähköisesti koko arvoketjussa, mikä edellyttää esimerkiksi, että toimittajayritys lähettää laskut sopivassa sähköisessä muodossa. Tilanteessa, jossa toimittaja lähettää laskun paperimuodossa ja vastaanottaja muuttaa laskun skannaamalla sähköiseen muotoon, ei ole kysymys täysin digitaalisesta taloushallinnosta vaan sähköisestä taloushallinnosta. (Lahti ym. 2008, 21 - 22.)

Tilitoimistoyrittäjä Johanna Sirkiä määrittelee sähköisen taloushallinnon hieman eri tavalla. Sähköinen taloushallinto toimii verkkoyhteydellä ja yhtenäisellä taloushallinnon järjestelmällä, jolla hoidetaan kaikki taloushallinnon toimet. Taloushallinto-ohjelma on verkkoyhteyden kautta käytettävä pilvipalvelu eli SaaS (Software as a Service). Procountor on yksi esimerkki tällaisen palvelun tarjoajista. Sirkiän mukaan perinteisessä kirjanpidossa käytetään apuna tietokonetta ja verkkoyhteyksiä, ja perinteinenkin kirjanpito on osittain sähköistä kirjanpitoa. Perinteisessä kirjanpidossa ongelmana ovat erilliset järjestelmät, sillä tietoa joudutaan kirjaamaan useaan kertaan ja tieto siirretään eri järjestelmiin usein paperin välityksellä. (Sirkiä 2013 - 2014 a.)

2.1 Tilitoimistoalan ja verkkolaskutuksen kehittyminen

Hyvä tilitoimistotapa on taloushallintoliiton antama ohje taloushallintoliiton jäsenille, ja se on samalla eettinen ohjeistus kaikille tilitoimistoalalla toimiville. Hyvä tilitoimistotavan mukaan tilitoimisto on taloushallinnon asiantuntijapalveluja tarjoava yritys, joka noudattaa toiminnassaan voimassaolevaa lainsäädäntöä. Tilitoimiston on oltava taloudellisesti itsenäinen, ja toiminnan täytyy olla suunnitelmallista, huolellista ja ammattitaitoista. Tilitoimistolla pitää olla

riittävä asiantuntemus ja resurssit toimeksiantojen hoitamiseen sekä koko henkilökunnan käytävissä pitää olla ajantasaiset ammattitiedon lähteet. Hyvä tilitoimistotapa sisältää ohjeistukset myös tilitoimiston toimitiloihin ja työvälineisiin, henkilöstöön ja sen koulutukseen, luottamuksellisuuteen ja tietoturvaan, asiakassuhteen alkamiseen ja toimeksiannon hoitamiseen sekä dokumentointiin. (Suomen taloushallintoliitto ry 2009a.)

Kirjanpitoympäristössä ovat hyvin rajalliset mahdollisuudet tehdä voittoa. Suureksi osaksi tämä johtuu siitä, että alan kustannusrakenne on hyvin jäykkä ja jouston varaa ei juuri ole. Tällä hetkellä alalla käydään kiihtyvää hintasotaa. Yritykset pienimmistä suurimpiin haluavat käyttää rahaa kirjanpitoon entistä vähemmän. Tilitoimistojen täytyy työskennellä yhä enemmän ja hankkia lisää asiakkaita kattaakseen kulunsa ja tuottaakseen voittoa. Tilitoimistojen asiakkaat vaativat ja odottavat saavansa reaaliaikaista tietoa milloin ja missä tahansa. Asiakkaat odottavat kirjanpitäjältään enemmän, ja ovat myös aiempaa kriittisempiä. (Wisma a 4 - 5.)

Yritystoiminnan hallinta ja tarvittavien raporttien luominen on helpompaa kuin ennen automaatiota. Yksi merkittävä tekijä on yhdenmukaisten formaattien käyttöönotto taloustietojen toimittamiseksi digitaalisessa muodossa, esimerkiksi pankkeihin ja viranomaisille. Se helpottaa kausiveroilmoitusten, tiliotteiden ja tilinpäätöstietojen toimittamista. Automatisointi säästää tilitoimistojen aikaa, ja palvelu asiakkaille suoritetaan oikealla aikavälillä ja paremmalla laadulla. Tilitoimiston henkilöstön tarvitsee tehdä vain vahvistukset ja käsitellä poikkeukset. Manuaalisten tehtävien sijasta tilitoimiston henkilöstö voi käyttää aikansa liiketoiminnan kehittämiseen ja asiakassuhteiden luomiseen. (Wisma a 5.)

Tilitoimistojen hallinnolliset palvelut muistuttavat tehdasprosessia tulevaisuudessa. Kaikki toiminnot ovat digitaalisia ja automatisoituja, ja kun jokin asia menee väärin, esimerkiksi jokin tieto puuttuu, asia ilmenee hälytyksellä. Tässä vaiheessa tarvitaan kirjanpitäjän ammattitaitoa ongelman korjaamiseksi. Kirjanpitäjät voivat työskennellä tehokkaammin, kun heidän ei tarvitse puuttua työnkulkuun kuin vain poikkeustapausilmoitusten perusteella. (Wisma a 7.)

Tilitoimistoissa pystytään paremmin suunnittelemaan, hallitsemaan, jäljittämään ja valvomaan henkilöstöä, asiakkaita, tehtäviä ja viestintää toimintojen seurannan kautta. Näin koko vuoden työmäärä voidaan hajauttaa ja toimintoja on helpompi arvioida sekä ruuhkien välttäminen on helpompaa. Tilitoimistojen suorituskyky ja tehokkuus paranevat. Kun samassa tietojärjestel-

mässä työskentelevät tilitoimisto ja asiakas, ja kaikki ydintoiminnot löytyvät yhdestä järjestelmästä, niin säästytään ylimääräiseltä työltä ja kaikki tiedot ovat yhdessä paikassa ja ajan tasalla. Mitään tietoa ei tarvitse tehdä kahteen kertaan tai siirtää paikasta toiseen. (Wisma a 7.)

Tilitoimistojen työnkuvan muutoksista on kirjoitettu Tilisanomissa vuonna 2009. Tilitoimistojen työ on siirtymässä perinteisistä rutiinitöistä entistä enemmän liiketoimintakumppanuuteen tulevaisuudessa. Kun tilitoimiston asiakkaan liiketapahtumat tulevat tilitoimistolle yhä aikaisemmassa vaiheessa, niin kirjanpitäjälle jää aikaa liiketoiminta-analyysin ja liiketoimintasuunnitelman tekemiseen asiakasyritykselle. Kirjanpitäjän työ muistuttaa tulevaisuudessa koko ajan enemmän suurten yritysten liiketoiminta-controllerin työtä, ja siinä pitää ymmärtää asiakasyrityksen bisnes ja strategia. (Helin 2009, 46.)

Taloushallintoliiton puheenjohtajan Vuokko Mäkisen mukaan tilitoimistoissa tehdään vielä paljon perinteistä työtä, mutta osassa tilitoimistoissa on kasvanut yhdessä tekeminen asiakkaiden kanssa pilvipalveluiden myötä. Tietojärjestelmät ovat tilitoimistoille työkaluja, joilla päästään lähemmäs reaaliaikaista tietoa ja yhteistyön mahdollisuudet paranevat. (Jokinen 2014, 18.)

Verkkolaskutus etenee vauhdilla -artikkelissa on kerrottu verkkolaskutuksen tilanteesta Suomessa vuonna 2009. Artikkelin mukaan verkkolaskutus on kehittynyt hitaasti Suomessa, sillä asia on ollut toimijoille vieras eikä ole tiedetty miten kannattaa toimia. Artikkelin mukaan vuonna 2009 verkkolaskutus etenee jo vauhdikkaasti, ja eri toimijat ovat sitoutuneita viemään kehitystä eteenpäin. Isoille yrityksille ja valtionhallinnolle verkkolaskutuksen käyttöönotto tuo suurimmat säästöt ja ne ovat työskennelleet verkkolaskutuksen eteen ja käyttövalmiudet ovat vähitellen kunnossa. Useat yritykset ja valtionhallinto ovat asettaneet aikarajan, jonka jälkeen ne vastaanottavat vain verkkolaskuja. (From 2009, 57.)

Vuonna 2011 Jukka Hurme kirjoittaa Yrittäjiä innostetaan verkkolaskun käyttöön -artikkelissa, että yli puolet alle 250 henkilöä työllistävistä suomalaisyrityksistä lähettää laskunsa perinteisesti postitse. Paperilaskujen vastaanoton kieltäneiden yritysten lista kasvaa koko ajan, joten paine verkkolaskun käyttöönottamiseksi on myös kova. Tutkimusten mukaan paperilaskun lähettämisen ja vastaanottamisen kustannukset ovat moninkertaiset verrattuna verkkolaskuun. Osa pienistä ja keskisuurista yrityksistä eivät tiedä mitään verkkolaskutuksesta, osa yrityksistä on arvioinut pienellä laskumäärällä kustannukset hyötyjä suuremmiksi ja osan yrityksen henkilöitä

arveluttaa tietotekniikkataidot. Joulukuussa 2011 avatussa verkkosivustossa on laadittu kattavasti verkkolaskun käyttöönottoon liittyvää tietoa ja verkkosivustoilla autetaan yrityksiä erilaisissa verkkolaskuun siirtymisen vaiheissa. (Hurme 2011, 28 - 29.)

Säästöä syntyy eniten siitä, että työaika ei kulu niin paljon, kun laskujen tiedot siirtyvät eri taloushallinnon toimintoihin automaattisesti. Myös materiaalikulut vähenevät, joten hiilijalanjälkikin pienenee. (Hurme 2011, 29.) Paperilaskun käsittely maksaa noin 30 euroa, verkkolaskun käsittely 10 euroa ja automatisointi pudottaisi hinnan yhteen euroon. Verkkolasku on myös neljä kertaa ympäristöystävällisempi kuin paperilasku. (Jokinen 2011, 31.)

Finanssialan Keskusliiton ja Elinkeinoelämän Keskusliiton tekemän kyselyn mukaan 70 prosenttia yrityksistä lähettää laskut verkkolaskuna. Kyselyn mukaan yli 90 prosenttia yli 250 henkilöä työllistävästä yrityksistä hoitaa laskutuksensa verkossa ja 2 - 9 henkilöä työllistävästä yrityksistä verkkolaskutuksista käyttää hieman yli 50 prosenttia. (Finanssialan keskusliitto ry 2014.)

2.2 Tilitoimistojen sähköistyvän maailman hyötyjä ja haittoja

Taloushallinnon työt tehostuvat merkittävästi digitaalisen taloushallinnon myötä. Pretaxin tekemien arvioiden mukaan digitalisoitumisen seurauksena Suomesta katoaa jopa yli 25 000 työpaikkaa. Taloushallinnon työntekijöiden toimenkuvat ja työtehtävät sekä osaamisvaatimukset muuttuvat digitaalisuuden myötä. Ne muuttuvat enemmän prosessiohjaukseksi ja kontrolloinniksi. (Lahti ym. 2008, 25 - 26.)

Tehokkuuden ja nopeuden lisäksi myös arkistointitilan tarve vähenee, työ on joustavampaa sekä digitaalinen taloushallinto parantaa myös toiminnan laatua ja vähentää virheitä. Kun järjestelmät ja liittymät hoitavat suuren osan työvaiheista, jotka aiemmin on hoidettu perinteisesti manuaalisesti, niin inhimilliset tallennus- ja laskuvirheet vähenevät olennaisesti. Nopeammat prosessit näkyvät sekä tilaus ja maksu -prosessissa että työn automatisoinnissa pääkirjanpidon jaksotuksista ja täsmäytyksistä kirjanpidon valmistumiseen ja raportointiin. (Lahti ym. 2008, 25 - 26.)

Raporttien selailu ja ostolaskujen käsittely on mahdollista missä päin maailmaa tahansa, sillä digitaalisuus tuo mukanaan ajan ja paikan riippumattomuuden. Digitaalisuus on ainoa keino

selvitä kasvaneista kontrolli- ja vastuuvaatimuksista suurissa yrityksissä. Ilman sähköisiä järjestelmiä globaalin suuryrityksen olisi mahdotonta kontrolloida esimerkiksi toisella puolella maailmaa olevan yksikön taloushallintoa reaaliaikaisesti. Digitaalinen taloushallinto on ympäristöystävällisempi kuin perinteinen taloushallinto. Digitaalinen taloushallinto säästää luontoa monella eri tavalla, kun esimerkiksi paperinkulutus, kuljetus sekä sähkö ja lämmön kulutus vähentyvät muun muassa tulostimien ja arkistointitilan muodossa. (Lahti ym. 2008, 28 - 29.)

Kirjanpitoaineiston elektronisen arkistoinnin hyödyntämisestä on kirjoitettu Tilisanomissa vuonna 2011. Paperin säästön ja arkistotilan vapautumisen lisäksi elektronisen aineiston hyötyjä on myös käytännön kirjanpitytyössä, kirjanpitoaineiston analysoinnissa, sisäisessä kontrollissa, tilintarkastuksessa, tiedon jakelun tehostumisessa yhtiöiden sisällä ja tilitoimiston asiakaspalvelun kehittämisessä. Kirjanpidossa kirjauksia tehdessä voidaan hakea esimerkiksi saman toimittajan vanhoja laskuja tiliöinteineen kätevästi. Tilitoimisto voi myös tarjota asiakkailleen ja tilintarkastajalle pääsyn asiakasyritysten elektronisesti arkistoituihin kirjanpitoaineistoon extranet -ratkaisun kautta. Yrityksissä digitaalisessa muodossa oleva aineisto tehostaa yritysten sisäisiä kontroleja aikaleimoinen ja käyttäjätietoinen. Myös suurten tapahtumamäärien käsittely ja tehokkaat hakuominaisuudet korostuvat. (Fredman 2011, 46.)

Automatisoidulla ja ajantasaisella taloushallinnolla on merkitystä myös yrityksen johtamiseen, sillä yrityksen johto näkee ajantasaiset yrityksen taloutta koskevat tiedot ajasta ja paikasta riippumatta. Raportteja ei tarvitse enää odottaa, vaan ajantasaiset tiedot johto voi hakea taloushallinnon ohjelmistosta milloin tahansa. Näin muutoksiin voidaan reagoida nopeammin ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtyä aiemmin. (Procountor International Oy 2014.)

Tilisanomien pääkirjoituksessa Juha Ahvenniemi kirjoittaa myös taloushallinnon sähköistymisen eduista. Kirjanpitäjät vapautuvat rutineista tuottavampiin töihin, työ on tehokkaampaa ja kirjanpitäjän toimenkuva monipuolisempi ja haasteellisempi. Tulevaisuudessa kirjanpitäjältä vaaditaan talousosaamisensa yhdistämistä digitaaliseen taloushallintoon. (Ahvenniemi 2013, 3.)

2.3 Tietoturvallisuus

Tietotekniikka, verkottunut ympäristö ja palvelutuotanto asettavat haasteita tietoturvallisuuden hallinnoinnille. Tietohallintojohtamisestaako tilitoimiston menestystekijä -artikkelin mukaan tietotekniikan merkitys tilitoimistojen liiketoiminnan keskeisenä menestystekijänä vahvistuu, mutta samalla se asettaa haasteita tietoturvallisuudelle. Hyvässä tilitoimistotavassa on annettu ohjeita tietoturvallisuuden toteuttamisesta. Artikkelissa niitä on lueteltu muun muassa, että työvälineiden täytyy olla toimivia ja ajanmukaisia sekä käytössä olevien ohjelmistojen päivityksistä on tarpeen mukaan huolehdittava. Myös asiakastiedostojen varmistuksista täytyy huolehtia säännöllisesti sekä ne ovat säilytettävä tilitoimistossa järjestelmällisellä tavalla. (Akselin 2010, 26 - 27.)

Tietoturvallisuus tarkoittaa yrityksen tietoturvapoliittikkaa, joka on yrityksen kannanotto tietoturvallisuudesta. Siinä määritellään tietoturvan vastuut, tavoitteet ja toteutuskeinot. Tietoturvaa tarkennetaan sisäisillä määräyksillä, toimintaohjeilla ja suosituksilla. Tietoturvallisuuden tarkoituksena täytyy olla toiminnalle ja asiakkaille tärkeiden tietojen, tietojärjestelmien, palveluiden ja tietoverkkojen toiminnan turvaaminen. Turvaamisella estetään tarkoituksenmukaisin ja riittävin keinoin niiden valtuutuksen käyttö sekä tahaton tai tahallinen tiedon vääristyminen tai tuhoutuminen. Tietoturvallisuuden hallintajärjestelmiä koskeva ISO 27001 -standardin mukaan tietoturvasuojaa tarvitsevat niin digitaalinen tieto, paperiasiakirjat, tietokoneet, tietoverkot sekä yksittäisten työntekijöiden tekninen tietotaitokin. (Akselin 2010, 27.)

2.4 Raportointi

XBRL on XML-pohjainen kuvakieli, jonka avulla pyritään standardoimaan sähköisesti, lähinnä Internetin välityksellä, tapahtuvaa taloudellisen informaation jakelua. Kuvauskielet perustuvat aineistoon lisättävien määrämuotoisten tunnisteiden käyttöön, ja niiden avulla asiakirjat pyritään yhdenmukaistamaan. Kustannustehokkuus paranee oleellisesti, kun tämä poistaa rutiinitöitä ja automatisoi järjestelmiä. Kuvauskielen käyttö auttaa varmistuksessa, että aineiston rakenne säilyy halutunlaisena, vaikka aineiston lukemiseen käytettäisiin erilaisia kuvauskieltä tulkitsevia ohjelmistoja. (Granlund ym. 2004, 46.)

XBRL:ää käytetään standardoitujen elektronisessa muodossa olevien tuloslaskelmien ja taseiden luomiseen eikä eri osapuolten käyttämistä ohjelmistoformaateilla ja teknologialla ole väliä. Tämä vähentää manuaalisen virheherkän työn ja yleensä muokkausten tekemisen tarvetta automatisoimalla nämä toiminnot. Tietojen vertailukelpoisuus, saatavuus, luotettavuus ja ymmärrettävyys paranevat. Yritys voi muuntaa tilinpäätöstietonsa XBRL -formaattiin hankkimalla ilmaisen lisenssin XBRL International -organisaatiolta. (Granlund ym. 2004, 47.)

XBRL:n hyödyistä ja nykyisen raportoinnin tehottomuudesta on kirjoitettu Tilisanomissa vuonna 2012. Tehottomuudesta kärsivät monet tahot, esimerkiksi raportoivat yritykset, raportteja vastaanottavat viranomaiset, raporttien jatkojalostajat ja yritysanalyytikot. Sähköiseen rakenteelliseen muotoon tilinpäätösraporttien muuttaminen tuo hyötyä raportoinnin ketjun jokaiselle osapuolelle. XBRL:n tavoitteena on pienentää yritysten hallinnollista taakkaa, että hallinnolliset kustannukset eivät kasvaisi yrityksissä kohtuuttoman suuriksi. Raportointivelvollisen yrityksen täytyy raportoida taloudellisia tietojaan Patentti- ja rekisterihallitukselle, Verohallinnolle ja Tilastokeskukselle. Nämä kolme tahoa vaativat eri tietoja yrityksiltä, joten samaa tilinpäätösraporttia voi harvoin lähettää kaikille kolmelle taholle. Kaikille vastaanottajille erilainen raportointi on työlästä ja aikaa vievää, ja tästä syystä raportin vastaanottajien tietotarpeet on koottu yhdeksi yhtenäiseksi määrittäykseksi, Raportointikoodistoksi. (Koskentalo 2012, 40.)

Taloustietojen esittämiseen määritelty standardi XBRL on luotu kulkuvälineeksi tiedon välittämiseksi eteenpäin raportin vastaanottajille. Tilinpäätöstietojen esittäminen sähköisessä ja rakenteellisessa muodossa tarkoittaa, että jokaiseen yksittäiseen arvoon yhdistetään sen todellinen merkitys. Tällöin koneellinen tilinpäätöksen käsitteleminen ja sisältöjen tutkiminen on mahdollista. Virhealttiut manuaaliset käsittelyvaiheet poistuvat ja resursseja voidaan siirtää tuottavampiin tehtäviin. (Koskentalo 2012, 40.)

Oikeanlaisen ohjelmiston avulla sähköiseen tilinpäätösraportointiin siirtyminen ei vaadi suuria ponnistuksia tilitoimistoissa ja yrityksissä. XBRL halutaan ottaa käyttöön EU:ssa vuonna 2018. (Koskentalo 2012, 40.)

2.5 Teknologia

Teknologialla on merkittävä rooli yrityksen taloushallinnossa. Yrityksen koosta riippumatta järjestelmähankinnat ovat yleensä suuria ja kauaskantoisia päätöksiä. Kaikilla yrityksillä on käytössään jonkinlainen taloushallinto- tai kirjanpitojärjestelmä. Taloushallinnon tietojärjestelmäratkaisut voidaan luokitella taloushallinnon erillisjärjestelmiin eli valmisohjelmistoihin ja kokonaisvaltaisiin integroituihin ERP-järjestelmiin. (Lahti ym. 2008, 30 - 32.)

Pienillä yrityksillä kirjanpitojärjestelmä on käytössä yleensä tilitoimiston kautta tai yrittäjän omalle koneelle on asennettu pakettiohjelma. Pienelle yritykselle riittää usein standardikirjanpito-ohjelma, jossa on asiakasrekisteri ja myyntilaskutus, ostoreskontra, pääkirjanpito sekä perusraportointi. Pankkiyhteys on erillisessä ohjelmassa tai pankin tarjoamassa palvelussa Internetin kautta. Suomen ohjelmistomarkkinoilla on paljon pienille yrityksille tarkoitettuja standardikirjanpito-ohjelmia. Keskisuurilla yrityksillä taloushallintojärjestelmistä löytyy enemmän toiminnallisuuksia kuin pienille yrityksille tarkoitetuista sovelluksista. Tarpeet laajenevat yrityskoon kasvaessa. Markkinoilla on keskisuurille yrityksille tarkoitettuja ERP-järjestelmiä, joihin yritys voi ottaa käyttöön hyvinkin laajasti eri liiketoimintaprosesseja. Toisena vaihtoehtona yritys voi hankkia taloushallinnon erillissovellukset. Keskisuurille yrityksille tarkoitetuissa taloushallintosovelluksissa on laajemmat mahdollisuudet räätälöidä sovellusta yritysten omiin erityistarpeisiin. Suuryrityksillä on käytössään yleensä jokin markkinoilta löytyvä ERP-ohjelmisto tai omalle toimialalle tarkoitettu taloushallinnon järjestelmä. (Lahti ym. 2008, 32.)

ERP eli Enterprise Resource Planning on suomeksi käännettynä toiminnanohjaus. Toiminnanohjausjärjestelmä on vakiintunut kielenkäyttöön, vaikka parempi olisi puhua esimerkiksi integroidusta tietojärjestelmästä. ERP-järjestelmä tarkoittaa ohjelmistoa, joka integroi yrityksen kaikki tietovirrät, jotka liittyvät talouteen, henkilöstöhallintoon, asiakkaisiin ja jalostusketjuun. ERP-järjestelmän taloushallinnosta löytyvät siis taloushallinnon kaikki osa-alueet ja yritys päättää mitkä kaikki näistä otetaan käyttöön. ERP-järjestelmässä on yksi päätietokanta, johon kaikki tieto syötetään yhden kerran. Virhemahdollisuudet ja viivästykset vähentyvät, mikä lisää tiedon luotettavuutta, mutta korostaa syötettävän tiedon oikeellisuuden tärkeyttä. Tietokanta tarjoaa tietoa sen päälle rakennettuihin ohjelmistomoduuleihin, esimerkiksi taloushallinnon tai myynnin moduuliin. Nämä itsenäiset ohjelmisto-osat ovat toisiinsa nivoutuneita ja ne tukevat

yrityksen toimintoja jopa maailmanlaajuisestikin. Kun uutta tietoa syötetään tietokantaan jostain päin maailmaa, niin se on heti koko järjestelmän laajuudessa sovellusmoduulien käytettävissä. (Granlund, Malmi 2004, 31 - 33.)

ERP-järjestelmän rinnalla yritykset käyttävät myös muita sovelluksia taloushallinnossaan. Tämä voi johtua siitä, ettei ERP-järjestelmä tarjoa niin hyviä ratkaisuja kuin jossakin erillisohjelmistossa. ERP-järjestelmä on kokoelma hyviä ratkaisuja, jotka ovat saumattomasti integroitu toisiinsa. (Granlund ym. 2004, 34.) Markkinoilla on lukuisia prosessikohtaisia erillisohjelmistoja eri taloushallintoprosesseihin. Erillisohjelmistot ovat tyypillisesti standardeja ja niissä on kattavat ominaisuudet ja toiminnallisuudet käyttötarkoituksen mukaiseen prosessiin. Erillisohjelmistoista joitakin voi erikseen tarvittaessa räätälöidä. Heikkoutena on, että erillisohjelmistot eivät automaattisesti keskustele yritysten muiden sovellusten ja tietokantojen kanssa, jos niitä ei yhdistetä toisiinsa. (Lahti ym. 2008, 38.)

ASP-palvelu tarkoittaa sovellusohjelmiston käytön vuokraamista sopimus pohjaisesti Internetin välityksellä. (Granlund ym. 2004, 37). Englanninkielinen lyhenne tarkoittaa liiketoimintaa tai palveluntarjoajaa, sillä lyhenne tulee sanoista Application Service Provision tai Provider. (Lahti ym. 2008, 42). ASP-palvelu on yksi tapa ulkoistaa yrityksen tietohallintoa. Tässä asiakas ei hanki ohjelmistolisenssiä, vaan vuokraa käyttöoikeiden. Tällöin ohjelmisto on käytettävissä Internetin välityksellä missä tahansa. Ohjelmistoon ei voida tehdä yrityskohtaisia räätälöintejä eli sama ohjelma on käytössä kaikilla asiakkailla. Ohjelmisto ja palvelinkone sijaitsevat fyysisesti palvelun tarjoajan tiloissa, ja palvelun tarjoaja vastaa järjestelmän käytettävyydestä ja päivittämisestä. (Granlund ym. 2004 37.)

Tässä toimintamallissa on monia selkeitä etuja siihen, että ohjelmisto ja sitä varten tarvittava laitteisto omistetaan itse. Etuja ovat sovellusten käytön helppous, henkilöstöä vapautuu muihin tehtäviin eikä it-henkilöistä ole resurssipulaa. Yrityksellä on aina käytössään viimeisimmät ohjelmistoversiot eikä tarvita toistuvia päivitysprojekteja. ASP-palvelussa yrityksellä on mahdollisuus sovelluksen koekäyttöön ennen hankintapäätöstä, ja it-kulut ovat tarkasti tiedossa etukäteen. Hyviä puolia ovat myös järjestelmän nopeampi käyttöönotto, ja toiminnan kasvassa helposti laajennettavissa oleva järjestelmä. Keskeisimpiä ongelmia ovat tietoturvariskit ja se, että mahdollisuudet yrityskohtaiseen räätälöintiin ovat pienet ja rajalliset. (Granlund ym. 2004, 38.)

Yrityksen kannattaa palvelua ostaessaan miettiä, että ostaako yritys järjestelmän vai ulkoistetun palvelun vai näiden yhdistelmän. Tilitoimistot tarjoavat taloushallintopalvelujen lisäksi taloushallintojärjestelmän laskutus- tai reskontramoduleja ”etäkäyttöpalveluina”, jotka sisältävät merkittävästi valmiimmat toiminnot kuin järjestelmien ostaminen suoraan pelkkänä pilvipalveluna. (Fredman 2010, 47.)

Järjestelmää hankkiessa yrityksen kannattaa selvittää, miten ja millä kustannuksilla pilvipalvelun tarjoaja pystyy tarjoamaan integraation asiakkaan omiin tai toisen palveluntarjoajan hallinnoimiin järjestelmiin. Useat tilitoimistot harkitsevat ydinjärjestelmiensä talous- ja palkkahallinnon hankkimista ylläpidettynä järjestelmäpalveluna. Kilpailuetua lisää se, että mahdollisuus on integroida esimerkiksi asiakkaan laskutusjärjestelmät nopeasti, edullisesti ja tehokkaasti ulkoistetun taloushallintojärjestelmän kanssa. (Fredman 2010, 47.)

2.6 Tilitoimiston vastuu

Asiantuntijan vastuu on tilitoimistolla. Tilitoimisto vastaa työstä, jonka tilitoimisto tekee asiakkaan kanssa ja asiakkaan toimittamasta materiaalista sovitulla tavalla. Asiakas on velvollinen toimittamaan kirjanpitomateriaalin oikeaan aikaan. Asiakas on velvollinen myös myötävaikuttamaan siihen, että kirjanpidosta saadaan lainmukainen ja se on myös asiakkaan itsensä edun mukaista, että yritykselle tärkeä tuloksenlaskentatieto saadaan asiakkaan hyödyksi. (Suomen taloushallintoliitto ry, 2009b.)

Tilitoimisto ei vastaa liikkeenjohdollisista tai liiketoiminnallisista ratkaisuista, vaan asiakas päättää ja vastaa niistä. Vastuuvakuutus on taloushallintoliiton jäsentilitoimistoilla. (Suomen taloushallintoliitto ry, 2009b.) Tarkoitus on korvata tilitoimiston toimialaan kuuluvassa toiminnassa asiakkaalle aiheutettu taloudellinen vahinko, jonka korvaamisesta tilitoimisto on vastuussa. (If, 2014.)

3 KIRJANPITO PILVIPALVELUPOHJAISESSA OHJELMASSA

Tilitoimistopalveluja on perinteisesti tuotettu tilitoimiston hallinnoimalla kirjanpitojärjestelmällä Suomessa. Asiakkaan omia järjestelmiä on mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan integroitu eräliittymin tilitoimiston järjestelmään, esimerkiksi laskutus- tai tuotannonohjausjärjestelmiä. Tilitoimiston oman prosessin tehostuminen on korostunut tässä toimintamallissa ja samalla myös tilitoimiston rooli käsittelijänä taloushallinnon tapahtumissa on korostunut asiantuntijaroolin kustannuksella. (Fredman 2010, 46.)

Nyt pk-yrityksille suunnatuissa pilvipalvelupohjaisissa talousohjausjärjestelmissä ja niihin integroiduissa toiminnanohjausjärjestelmissä asiakas hoitaa itse kirjanpidon perustapahtumat. Ohjausjärjestelmässä asiakas laatii myyntilaskut, jotka tiliöityvät automaattisesti ja lähtevät verkkolaskuna. Asiakas myös hoitaa saatavien seurannan ja ostolaskujen maksatuksen. Järjestelmät tuottavat asiakkaalle taloushallinnon peruseraportoinnit automaattisesti ja reaaliaikaisesti. Tässä mallissa tilitoimiston rooli on toimia asiantuntijana esimerkiksi järjestelmän tuottamien tietojen jalostamisessa liiketoiminnan tueksi sekä tilinpäätöksen ja verotuksen saralla. Tämä muutos on vaikea monille tilitoimistoille, koska se merkitsee uusien järjestelmien kouluttamista henkilöstölle ja tapahtumien käsittelyyn perustuvat liiketoiminnan vähentymistä. Tarkoituksena on, että työntekijät pääsevät järjestelmään työmatkalla, omien asiakkaidensa tiiloissa tai omassa kodissa. Tämä on tärkeää etätyön kannalta. (Fredman 2010, 45 - 46.)

Pilvipalvelujen hyviä puolia ovat helppo käyttöönotto ja ylläpito. Kun yritys ottaa pilvipalvelun käyttöön, niin palvelimelle ei tarvitse asentaa ohjelmistoja ja laitteita. Toimittaja huolehtii teknisistä asioista ja yritys voi keskittyä omiin arvoa lisääviin toimintoihin. Pilvipohjainen ohjelma on nopea ja helppo ottaa käyttöön, jolloin työhön tulee vähemmän keskeytyksiä ja ohjelma omaksutaan nopeasti. Toimittaja huolehtii myös päivityksistä. Pilvipalveluun tarvitaan internetyhteys. (Wisma b 2014, 12.)

Pilvipalveluna tarjottava ohjelmisto toimii käytännössä siten, että käyttäjä avaa tietokoneensa internet-selaimella palvelun osoitteen. Sitten käyttäjä kirjautuu palveluun henkilökohtaisilla käyttäjätunnuksillaan. Ohjelman auettua selaimen käyttäjä pääsee katsomaan ohjelmassa olevia tietoja. Ohjelmaan syötetyt tiedot ovat tallennettuna palveluntarjoajan palvelimella oleviin tietokantoihin. Tieto siirtyy käyttäjän tietokoneelle salattua yhteyttä pitkin käytön aikana. (Saviala 2013, 36 – 37.)

Pilvipalvelulle ei ole yhtä yleisesti hyväksyttyä määritelmää. Pilvi-käsitettä käytetään kielikuvana, jolla viitataan Internetiin. Pilvipalvelulla tarkoitetaan mallia, jossa tietotekniikkaresursseja tarjotaan käyttöön verkon välityksellä, ja käyttäjän ei tarvitse tietää, missä resurssit sijaitsevat eikä käyttäjän tarvitse myöskään huolehtia niiden toiminnasta ja ylläpidosta. Yhdysvalloissa julkishallinnon elinkeinoministeriön alainen NIST on nimennyt pilvipalveluille viisi ominaispiirrettä. Ominaispiirteet ovat itsepalvelullisuus, pääsy palveluihin eri päätelaitteilla, resurssien yhteiskäyttö, nopea joustavuus ja käytön tarkka mittaaminen. (Salo 2012, 16.)

Wikipedian mukaan pilvipalvelulla tarkoitetaan uutta tietoteknisten palveluiden käyttämisen, tuottamisen ja toimittamisen mallia, johon liittyy Internetin välityksenä palveluna tarjottuna dynaamisesti skaalautuvia ja virtuaalisia resursseja. Palvelun taustalle abstraktoidaan tekninen toteutustapa ja käyttäjälle asia tarjotaan palveluna. Pilvipalvelussa palveluntarjoaja hoitaa palvelinten ja ohjelmistojen ylläpidon, ja tarjoaa pääsyn järjestelmään tietoverkon kautta. (Fredman 2010, 45.)

Pilvipalvelu on laitteiden, ohjelmistojen ja muiden resurssien käyttöä Internetin kautta. Pilvi on tämän päivän teknologiaa, joka kehittyi koko ajan. Kaikki ihmiset käyttävät pilvipalveluita joko tietoisesti tai tietämättään. Henkilökohtaiset tiedot ovat tallennettu pilveen, ystävyysuhteita ylläpidetään pilvisovellusten kautta ja monet yritykset siirtävät tietonsa pilvipohjaisiin ratkaisuihin. (Wisma b 2014, 4.)

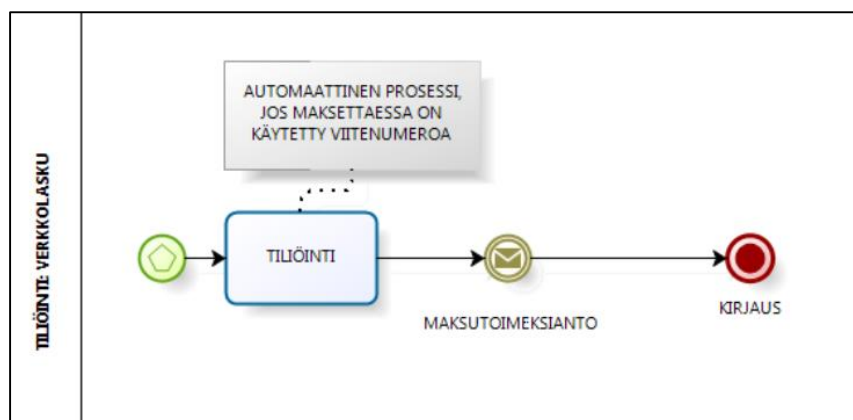
3.1 Osto- ja myyntilaskuprosessi

Kirjanpidon tekeminen on hajautunut nykyään yrityksen toiminnallisiin prosesseihin, sillä kirjanpidon tietojen ja tapahtumien alkulähteet löytyvät esimerkiksi myynnistä ja ostoista. Jos eri toiminnoissa on käytössä omat järjestelmät, niin tavoitteena on saada tiedot näistä esijärjestelmistä automaattisesti yhteiseen tietokantaan ja kirjaukset automaattisesti kirjanpitoon. Integraatio vähentää saman tiedon käsittelyä useaan kertaan, vähentää virheiden määrää sekä nopeuttaa ja parantaa tiedon kulkua. Integraatio muuttaa kirjanpitäjien työnkuvia, sillä tallennustyön sijasta työ keskittyy virhetilanteiden selvittämiseen ja integraatiolähteiden täsmäyttämiseen pääkirjanpidossa. Kirjanpitäjien järjestelmäosaamisen ja -ymmärtämisen tarve kasvaa. (Lahti ym. 2008, 38 - 40.)

Verkkolasku on sähköisessä muodossa oleva lasku, jossa on kaikki vastaavat tiedot kuin paperilaskullakin. Verkkolasku lähetetään ja vastaanotetaan sähköisesti. (Lahti ym. 2008, 57.) Verkkolaskut siirtyvät suoraan laskuttajan järjestelmästä vastaanottajan taloushallinnon järjestelmään yritysten välisessä laskutuksessa. Verkkolaskujen ansiosta automatisoitu kirjanpito ja reaaliaikainen taloudenohjaus ovat mahdollista. Tositteet tallennetaan taloushallinnon järjestelmään vain kerran, minkä jälkeen yrityksen kirjanpito ja reskontrat ovat ajan tasalla. Verkkolaskujen ansiosta manuaaliset työvaiheet poistuvat ja yrityksen kirjanpito on valmiina ensimmäisen tallennuksen jälkeen. (Procountor International Oy 2014.)

Ostolaskuprosessi käynnistyy kun ostolasku vastaanotetaan yritykseen ja päättyy, kun lasku on maksettu, kirjattu kirjanpitoon ja arkistoitu. (Lahti ym. 2008, 48). Kun yritys maksaa ostolaskun, niin perinteisessä kirjanpidossa lasku kirjataan verkkopankkiin ja maksetaan. Tämän jälkeen saman laskun kirjanpitäjä kirjaa kirjanpitojärjestelmään. Kun hyödynnetään pilvipalvelupohjaista taloushallinto-ohjelmaa, esimerkiksi Procountoria, niin lasku saapuu suoraan Procountoriin verkkolaskuna ja lasku on valmiiksi kirjattu. Laskun tarkastus ja maksu hoituu Procountorissa parilla klikkauksella, minkä jälkeen lasku kirjautuu automaattisesti myös kirjanpitoon. (Sirkiä 2013 - 2014 a.)

Ostolaskujen tiliöinnit automatisoidaan yleensä laskun lähettäneen yrityksen mukaan. Käsiteltävien ostolaskujen tiedot ovat kirjanpidossa oletustileillään ja tarvittaessa kirjanpitäjä voi muuttaa tiliöintejä. Ostolasku tiliöityy automaattisesti jollekin sovitulle ”sekatilille”, jos oletustiliöinti puuttuu. ”Sekatililtä” lasku on helppo poimia ja tiliöidä käsin. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen ym. 2013, 45.) Verkkolaskut ovat siis tiliöitävissä automaattisesti, ja niiden hyväksyntä ja maksutoimeksianto on helppoa pilvipalvelun kautta. (Kuvio 1) (Siponen 2014, 14).

Kuvio 1. Verkkolaskut ovat tiliöitävissä automaattisesti.

Myyntilaskuprosessi käynnistyy laskun laatimisesta ja päättyy, kun vastaanottajan maksusuoritus on kohdistettu myyntireskontraan ja kirjaukset näkyvät kirjanpidossa. (Lahti ym. 2008, 73). Kun yrittäjä lähettää laskun asiakkaalle, niin perinteisessä toimintatavassa yrittäjä kirjoittaa laskun ja lähettää sen asiakkaalle. Vastaanottaja toimittaa laskusta kopion kirjanpitäjälle ja kirjanpitäjä kirjaa laskun kirjanpito-ohjelmaan. Pilvipohjaisessa palvelussa yrittäjä tekee laskun esimerkiksi Procountorilla, ja samalla kertaa tapahtuvat laskun lähettäminen ja kirjaus kirjanpitoon. Laskun voi lähettää sähköisesti, verkkolaskulla tai paperilaskulla. (Sirkiä 2013 - 2014a.)

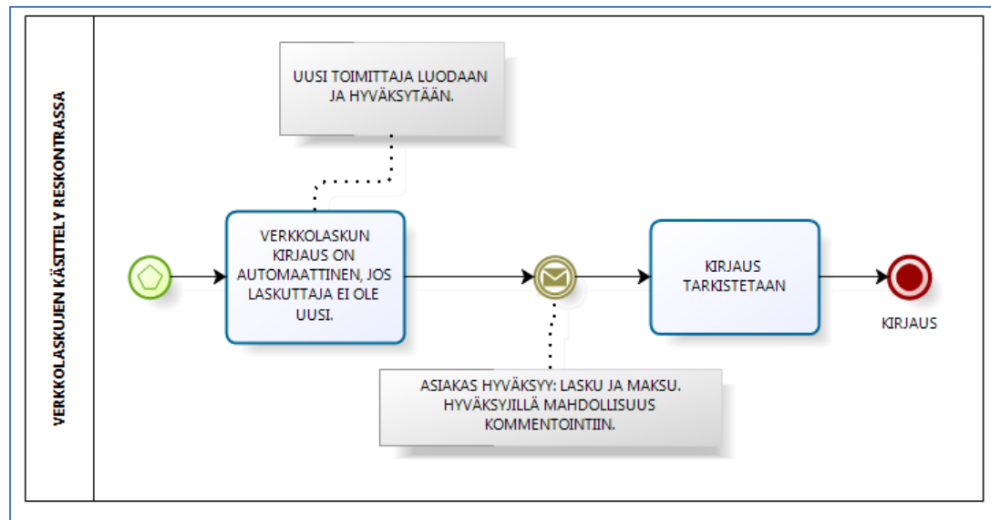
Myyntilaskun laadinta on helppoa ja nopeaa laadukkaalla sähköisen taloushallinnon ohjelmistolla. Laskutusta voi toteuttaa juoksevasti kuukauden aikana ja näin kassavirran hallinta tehostuu. Tuote- ja asiakasrekisterit helpottavat myyntilaskujen laadintaa. Jokaiselle asiakkaalle otetaan käyttöön tuoterekisteri, ja tuotteen taakse määritellään kirjanpidontili ja muut tiliöintisäännöt. Jo laskua laadittaessa myyntilasku kirjautuu automaattisesti pääkirjaan ja tuloslaskelmaan oikein. (Helanto ym. 2013, 44.)

3.2 Reskontra

Yrityksen saamia ja velkoja seurataan reskontrassa. Myyntireskontrassa seurataan lähetettyjä myyntilaskuja asiakkaille ja asiakkailta saapuvia maksusuorituksia. Ostoreskontrassa seurataan ostovelkoja, ostolaskujen eräpäiviä sekä huolehditaan ostolaskujen maksamisesta. Kun yrityksen velka tai saaminen on kokonaan maksettu, niin sitä koskeva lasku poistetaan reskontrasta. Reskontra on erittely avoimista laskuista. (Sirkiä 2013 - 2014 b.)

Reskontran hoitaminen tapahtuu lähes kokonaan automaattisesti pilvipohjaisessa taloushallinnon palvelussa. Kun maksuliikennettä ja laskutusta hoidetaan samalla järjestelmällä, maksut kohdistuvat automaattisesti oikeisiin laskuihin viitenumeroiden perusteella. Reskontra pysyy ajan tasalla lähes automaattisesti ja manuaaliset täsmäykset ovat vain silloin tarpeen kun viitenumero on väärin tai se puuttuu kokonaan. Manuaaliset täsmäykset ovat helppo tehdä sähköisessä järjestelmässä, koska maksutapahtumat ja laskut löytyvät helposti hakutoimintojen avulla. Reskontran tiedot välittyvät suoraan kirjanpitoon sähköisessä taloushallinnossa. Reskontraa ja varsinaista kirjanpitoa pidetään usein erillään perinteisessä kirjanpidossa. Kun yrityksen pankkitilille saapuu maksusuoritus tai ostovelka maksetaan, niin reskontran hoitaja poistaa kyseisen laskun reskontralistalta. Tieto reskontran tapahtumista annetaan kirjanpitä-

jälle, minkä jälkeen kirjanpitäjä huolehtii kirjanpidon täsmäyttämisestä. Kun kirjanpito ja reskontra ovat samassa järjestelmässä, niin kirjanpidon raporttien kautta saadaan aikaisempaa tarkemmin tietoa esimerkiksi asiakkaiden maksukäyttäytymisestä. (Sirkiä 2013 - 2014 b.)

Kuvio 2. Verkkolaskujen käsittely reskontrassa. (Siponen 2014, 19).

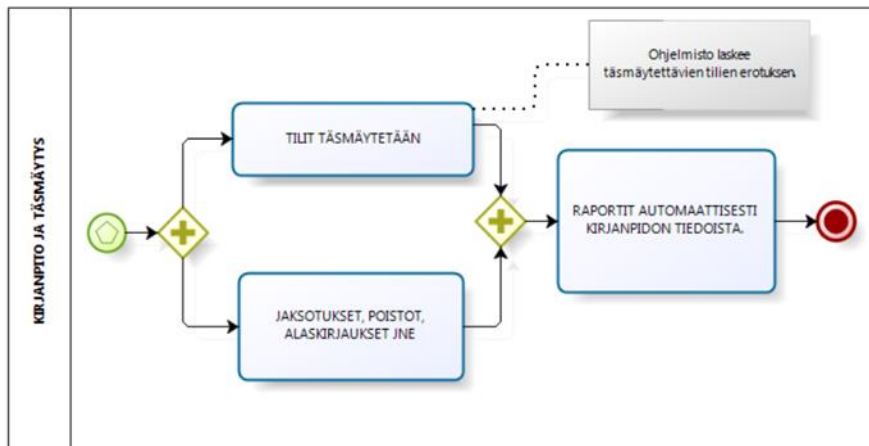
3.3 Palkanlaskenta sekä matka- ja kululaskujen käsittely

Palkanlaskenta ja matka- ja kululaskujen käsittely voidaan hoitaa myös samassa taloushallinnon järjestelmässä. (Procountor International 2014). Esimerkiksi Wisman pilvipalvelupohjainen ohjelma laskee palkat kauden avauksen yhteydessä automaattisesti sekä aina kun tapahtumia muokataan tai lisätään. Palkanlaskentaohjelma osaa myös viedä maksuaineistot suoraan pankkiohjelmaan. (Wisman c 2014, 7.) Kun palkat lasketaan sähköisen taloushallinnon järjestelmässä, niin palkkalaskelmaa ei välttämättä ole lähetettävä työntekijälle kotiin, vaan työntekijä voi itse käydä Internetin kautta ohjelmassa katsomassa palkkatietonsa omilla tunnuksilla. Yrityksen henkilökunta voi laatia itse myös omat matka- ja kululaskunsa suoraan järjestelmään. Näin laskujen moninkertainen tallennus ja käsittelytyö jäävät pois. (Procountor International 2014.) Laskun laadinta on netissä helppoa, sillä ohjelma sisältää helppokäyttöisen matkalaskurin. Verottajan vuosittain vahvistamat päivärahojen ja kilometrikorvausten enimmäismäärät löytyvät myös järjestelmästä. Matka- ja kululaskuihin liittyvät kuitit skannataan laskun liitteeksi. (Helanto ym. 2013, 46.) Kun henkilö tallentaa matkalaskun, se siirtyy hyväksyttäväksi laskun

tarkastajalle. Myös palkanlaskennan vuosi-ilmoitukset voidaan lähettää sähköisesti verottajalle ja palkansaajille. (Procountor International 2014.)

3.4 Kirjanpito

Pilvipohjaisen kirjanpidon perusajatuksena on, että tiliöinnit automatisoituu ja tiedon kaksinkertainen tallentaminen jää pois. Kaikkien tositteiden taustalle voidaan muodostaa kirjanpidon perustiliöinnit automaattisesti joustavien oletusten perusteella. Kirjanpitäjä voi tarkastaa automaattisesti muodostuvaa kirjanpitoa jatkuvasti ja tämä tasaa kuukauden aikaista työkuormaa. Kirjanpitäjä kirjaa tarvittavat jaksotukset, poistot ja muut muistioviennit kuukausittain. Arvonlisäverolaskelman avulla tapahtuu arvonlisäverovelan laskeminen. Kuukauden kirjanpito täsmäytetään, ja arvonlisäverovelka ja työnantajasuoritustiedot ilmoitetaan verottajalle kausiveroilmoituksella. Ilmoittaminen lähetetään sähköisesti ja maksetaan suoraan järjestelmän kautta. Kuukauden pituinen seurantajakso lopuksi suljetaan. Kirjanpitäjän aikaisemmin aikaa vievät rutiinitehtävät hoituvat helpommin. Näin kirjanpitäjällä on entistä enemmän aikaa taloushallinnon asiantuntijatehtäviin, esimerkiksi liikkeenjohdon konsultointiin sekä vero- ja rahoitusneuvontaan. (Helanto ym. 2013, 48 - 49.)

Kuvio 3. Kirjanpidon täsmäytys, jaksotukset ja poistot sekä raportointi voidaan hoitaa automaattisesti. (Siponen 2014, 20).

3.5 Pilvipalvelupohjaisen ohjelman hyödyt

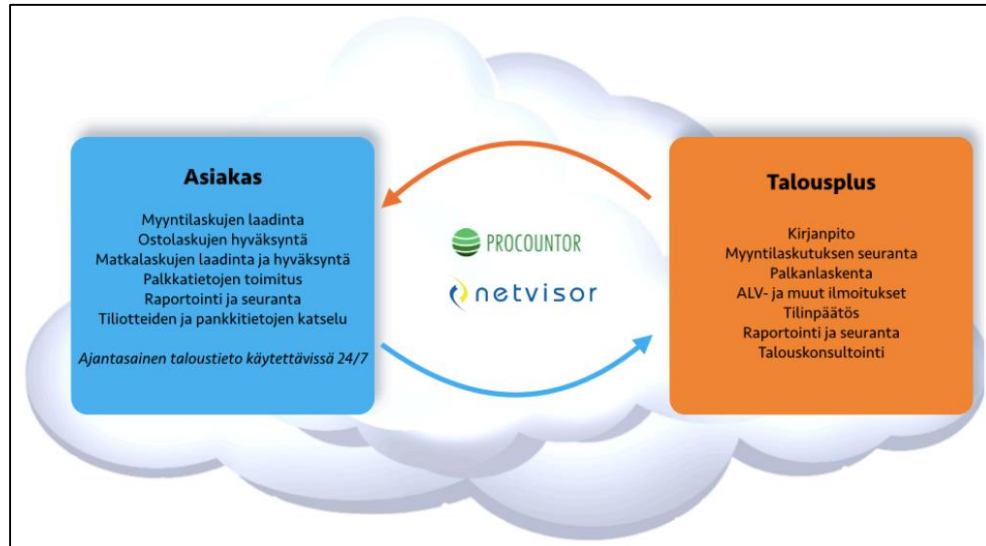
Perinteisessä kirjanpito palvelussa yritys laatii ja kerää tarvittavat tositteet sekä toimittaa ne kirjanpitäjälle, minkä jälkeen kirjanpitäjä laatii kirjanpidon tositteiden perusteella. (Sirkiä 2013 - 2014 c.) Perinteisessä kirjanpidossa koko kauden tositeaineisto on oltava koossa, ennen kuin kyseisen kauden raportteja kirjanpitäjä voi laatia ja tulostaa. Näin kirjanpidon raportit ovat yleensä vähintään kuukauden vanhoja. Laskureskontraa täytyy yleensä seurata erikseen, sillä ilman erillistä reskontraa myyntisaamiset voivat jäädä roikkumaan. (Sirkiä 2013 - 2014 a.)

Pilvipohjaisen taloushallinnon palvelussa yrityksen laatimat tositteet, esimerkiksi myyntilaskut ja yrityksen vastaanottamat tositteet kirjautuvat automaattisesti reskontraan ja kirjanpitoon. (Sirkiä 2013 - 2014 c.) Pilvipohjaisessa taloushallinnossa asioita hoitavat henkilöt kirjaavat itse liiketapahtumat esimerkiksi Procountoriin, jolloin kirjaukset pysyvät ajan tasalla. Yrityksen vastuuhenkilöt näkevät koko ajan ajantasaisen tilanteen esimerkiksi Procountorissa. Esimerkiksi lähetetyt laskut, avoimet laskut, maksetut laskut, tilaukset, myyntien määrät, asiakastiedot ja maksetut palkat näkyvät järjestelmässä sitä mukaan kuin niitä kirjataan. Pankin tiliotteen ja maksujen viitetietojen perusteella reskontra päivittyy automaattisesti. Pilvipohjaisesta palvelusta, esimerkiksi Procountorista saa erilaisia ajantasaisia raportteja, esimerkiksi kirjanpitoraportteja ja myyntiraportteja. Pilvipohjaisessa taloushallinnonjärjestelmässä myös laskujen tarkistus- ja hyväksymiskierrätykset hoituvat nopeammin perinteiseen paperien kierrätykseen verrattuna. (Sirkiä 2013 - 2014 a.)

Perinteisessä kirjanpidossa kierrätetään ja talletetaan tietoa paperilla, mikä ainakin alussa on helpompaa kuin tietokonejärjestelmän käyttö. Paperitositteet vievät paljon säilytystilaa ja vanhojen tietojen etsiminen paperitositteista on hankalaa ja aikaa vievää. Pilvipohjaisessa taloushallinnossa tositteet ja tiedot on tallennettu sähköiseen muotoon ja mappien säilyttämiseen tilaa ei tarvita. (Sirkiä 2013 - 2014 a.)

Uuden järjestelmän käyttöönotto edellyttää järjestelmän opettelua, esimerkiksi Procountor-ohjelman. Siihen saa apua kirjanpitäjältä ja Procountorilta. Eri hakukriteerien avulla vanhat tiedot löytyvät järjestelmästä helposti. Esimerkiksi Procountorin käyttöön yrityksen henkilöstön perehdyttäminen aiheuttaa aluksi koulutuskustannuksia, mutta se on kannattava investointi. Tilitoimiston laskut pienenevät, sillä Procountorin käyttö vähentää kirjanpidon työmäärää. Procountorin avulla yrityksen kirjanpitoa voi tehdä myös yrittäjä itse ja kirjanpitäjän apuun voi turvautua silloin kun on tarvetta. (Sirkiä 2013 - 2014 a.) Lainsäädännön tuntemista vaativat

tehtävät, esimerkiksi jaksotukset, poistot ja tilien täsmäyttäminen kuuluvat edelleen kirjanpitoa tekevän toimenkuvaan. (Siponen 2014, 7).

Kuvio 4. Kuvassa on esimerkki tilitoimiston ja asiakkaan välisestä työnjaosta.

4 TILITOIMISTOPALVELUN HINNOITTELU

Asiakkaan ja tilitoimiston välisestä palvelun sisällöstä sopiessa tilitoimisto antaa kyvykkyytensä ja osaamiseensa perustuvan asiakaslupauksen. Siinä asiakkaalle selviää, mitä hän saa maksun vastineeksi ja miten asiakas itse voi auttaa parhaaseen lopputulokseen pääsemisessä. Kun palvelun sisältö on selkeästi dokumentoitu, niin olennainen tieto siirtyy asiaa hoitaville henkilöille, ja tarpeen vaatiessa voidaan jälkikäteen tarkistaa, mitä on sovittu. Myös työntekijöiden vaihtumistilanteissa on helpompaa ja selkeämpää, jos dokumentointi on hyvä. (Airola 2014.)

Palvelualueen erittelyssä tehtävät ovat jaettu palvelun käyttöönottoon, palvelun jatkuvaan tuottamiseen sekä palvelun päättymiseen liittyviin toimiin. Epäselvyyksiä nykyisin ilmenee erityisesti sähköisen aineiston siirrossa tilitoimiston vaihdostilanteissa. Jos tästä ei ole sovittu mitään erityistä, niin kirjanpitoaineisto voidaan toimittaa minimivaatimuksin pysyväisarkistoituna. (Airola 2014.)

Tilitoimiston hinnoittelun täytyy olla selkeää ja annetun hinta-arvion täytyy mahdollisuuksien mukaan antaa oikea kuva palvelun kokonaishinnasta asiakkaalle esimerkiksi vuositasolla. Tapahtuma- ja tuntimääristä, jotka ovat oletukset hinta-arvion perustana, tulisi dokumentoida ja selvittää asiakkaalle. Jos lopullinen hinta olennaisesti ylittää annetun hinta-arvion toimeksianton aikana, niin siitä pitää viivytyksettä informoida asiakasta. Sopimuksen kattavuutta täytyy tarkastella vähintään kerran vuodessa ja tilinpäätösneuvottelu on hyvä tilaisuus tarkistaa sopimuksen toimivuus sekä mahdollisesti keskustella lisäpalveluista. (Airola 2014.)

Tilitoimiston työntekijän on tunnistettava, milloin asiakkaan haluama tai tarvitsema toimi tai tehtävä kuuluu erikseen veloittavien lisäpalveluiden piiriin. Tilitoimiston palveluita voidaan jakaa ydinpalveluihin, syvennettyihin ulkoisen laskennan palveluihin ja laajennettuihin sisäisen laskennan palveluihin. (Airola 2014.)

Ydinpalveluihin kuuluvat kirjanpito kirjanpitokirjoineen ja siihen perustuva arvonlisäveron kausi-ilmoittaminen, tilinpäätöksen toteuttaminen tasekirjoineen ja tase-erittelyineen sekä tuloveroilmoitus. Ydinpalveluita voidaan sanoa lakisääteisiksi vähimmäispalveluiksi, joihin tänä päivänä kuuluvat myös pankkivaltuutukseen liittyvät toimet ja palvelut. Ydinpalveluihin ei lähtökohtaisesti kuulu kuukausittain toimitettavia asiakasraportteja, vain arvonlisäveron ilmoitustiedot. (Airola 2014.)

Ulkoisen laskennan palveluita voidaan syventää, jolloin tilitoimistossa hoidetaan asiakkaan palkanlaskenta, maksatus sekä myyntien ja ostolaskujen käsittely. Tilitoimiston tuki voi syvimmillään ulottua yrityksen tilausprosessista sähköiseen pysyväisarkistointiin. (Airola 2014.)

Laajennettuihin sisäisen laskennan ja raportoinnin palveluihin kuuluu räätälöityä ja asiakaskoh- taista juoksevaa raportointia. Raportoinnista sovitaan asiakaskohtaisesti. Laajennettuihin sisäisen laskennan palveluihin kuuluu myös johdon laskentatoimen alaan kuuluvia budjetointiin, rahan riittävyyteen ja muihin vastaaviin liittyviä controller- ja tulosohjauspalveluita sekä vero- neuvontaa. Laajennettuun tilitoimiston palvelukonseptiin kuuluvat myös kertaluontoiset eri- laisiin yritystoiminnan järjestelyihin liittyvät verojen optimointi ja yhtiöoikeudellinen neu- vonta. Nämä palvelut kuuluvat tarjontaan, jotka tuotetaan asiakasyritysten itsensä tarpeisiin eivätkä ole enää lakisääteistä palvelua. (Airola 2014.)

Uusien asiakastarpeiden myötä tilitoimistojen palveluiden kokonaisuudet kehittyvät. Tuoreim- pia esimerkkejä ovat ilmoittamisveloitteet kiinteistö- ja rakentamistoimialalla tai uuden kou- lutusvähenhennyksen perusteiden dokumentointiin liittyvät palvelut. (Airola 2014.)

4.1 Palvelun hinnoittelu

Palvelulla tarkoitetaan toimintaa tai toimintojen yhdistelmää, jonka tarkoituksena on vastata asiakkaan tarpeeseen. Palveluntarjoaja toteuttaa toiminnot vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa. Palvelu syntyy palvelutuottajan ja asiakkaan toiminnan ja vuorovaikutuksen tuloksena, joten palvelua ei voida varastoida. (Tekes 2010, 7.)

Palvelun luonne vaikuttaa hinnoittelun mahdollisuuksiin ja rajoituksiin. Se vaikuttaa sekä hin- tatasossa että hinnoittelumenetelmissä. (Sipilä 2003, 135.) Tilitoimistopalvelut ovat luonteel- taan asiantuntijapalveluita. Asiantuntijapalvelut voivat olla yksikköhinnaltaan paljon korkea- hintaisempia kuin peruspalvelut, mutta asiakkaalle niiden hyöty voi olla suuri. Asiantuntijapal- veluissa korostuu henkilösidonaisuus ja olennaista on asiakkaan luottamus palvelun tuotta- jaan. (Sipilä 2003, 142.)

Palvelujen ja tuotteiden hintojen asettamiseen pätevät luonnollisesti samat asiat, mutta joitakin ominaispiirteitä palveluilla on, mitkä vaikuttavat niiden hinnoitteluun. Näitä ominaispiirteitä

on muun muassa aineettomuus ja esittelemisen vaikeus. Palvelujen vertaileminen on vaikeampaa kuin konkreettisten tuotteiden ja tästä syystä myös niiden hintojen vertailu. Usein palvelu syntyy palvelutuottajan ja asiakkaan työsuoritusten tuloksena, jolloin hinnan määrittely etukäteen on vaikeaa ja saman palvelun laatuvaihtelut voivat olla suuret palvelun tuottajista johtuen. (Sipilä 2003, 19.)

Palvelujen hinnoittelumalleja on useita, ja yksi selkeä tapa on luokitella hinnoittelumallit tuotosperusteisiin hintoihin, resurssipohjaisiin hintoihin, käyttöoikeus- ja käyttöperusteisiin hintoihin sekä hyöty- ja arvoperusteisiin hintoihin. Tuotosperusteisiin hinnoittelumalleihin kuuluu tapahtuma- ja toimenpidehinnoittelu, jota perinteisesti on käytetty tilitoimiston hinnoittelussa. (Sipilä 2003, 201.)

Toimenpiteiden ja tapahtumien kirjaaminen voi olla työlästä palvelun tuottajalle, jos tapahtumat eivät kirjaudu automaattisesti järjestelmiin. Kun järjestelmät kehittyvät ja ne voivat entistä paremmin rekisteröidä ja käsitellä pientapahtumia, niin tapahtumahinnoittelu on hyvä hinnoittelumalli, sillä yksikköhinta näkyy pienenä. (Sipilä 2003, 201.)

4.2 Tilitoimistopalvelun hinnoittelu

Tilitoimistojen hinnoissa ja hinnoittelutavoissa on suuria eroja. Tilitoimistojen hinnat voivat perustua esimerkiksi käytettyyn aikaan, tapahtumien määrään, kiinteään kuukausihintaan tai näiden yhdistelmiin. Asiakkaalle hinta-laatusuhde on tärkeä, ja yleisenä lähtökohtana onkin, että tilitoimiston henkilökunnan osaamisen taso ja palvelujen laatu ja laajuus ovat suhteessa palvelun hintaan. Tilitoimistojen palvelun hintaan vaikuttavat muun muassa henkilökunnan osaaminen ja koulutuksen taso sekä jatkuvan kouluttautumisen vaatimus. Hintaan vaikuttavat myös varallisuusvastuuvakuutusten olemassaolo taloudellisten vahinkojen varalle, tilitoimiston palvelukykyyn suhteutettu kohtuullinen asiakasmäärä, ja asiakkaan tarvitseman pelkkiä perustehtäviä laajemmalle ulottuva asiantuntevan tuen ja neuvonannon määrä. (Suomen taloushallintoliitto ry, 2009.) Hinnoittelu tarkoittaa hintatason ja hinnoittelumuodon valintaa sekä hinnalla operointia kilpailutilanteessa (Sipilä 2003, 493).

Tilitoimistojen hinnoittelut vaihtelevat suuresti, mikä vaikeuttaa eri toimistojen vertailua keskenään. Asiakas voi maksaa tietämättään markkinoiden kalliimpia hintoja. Tilitoimistojen ylei-

simplejä hinnoittelumuotoja ovat tuntiveloitus ja tositekohtainen hinnoittelu. Asiakkaan tilaamista lisäpalveluista tilitoimisto laskuttaa vielä erikseen. Monet tilitoimistot tarjoavat asiakkailleen myös erilaisia pakettiratkaisuja, joissa tietyt palvelut myydään asiakkaalle tiettyyn hintaan. Asiakkaan näkökulmasta hinnoittelu on usein sekavaa, sillä loppusumma voi suuruudellaan yllättää. Tähän syynä ovat sopimuksessa usein käytetyt epäselvät termit. Sopimuksia vertaillessa kannattaa käydä tarkasti läpi, miten palvelun veloitus tapahtuu ja mitä palveluun kuuluu. (Tilitoimistopiste 2008 - 2009.)

4.2.1 Tapahtuma- ja toimenpidehinnoittelu sekä aikaperusteinen hinnoittelu

Tilitoimistojen eniten käytetty hinnoittelumenetelmä on tapahtumahinnoittelu. Tapahtumahinnoittelussa asiakkaalta veloitetaan kirjanpidon tapahtumien mukaan maksu. Jokainen palvelu on hinnastossa eritelty erikseen ja tilitoimiston ylimääräinen laskuttaminen on mahdollista. Asiakas ei maksa palveluun käytetystä ajasta, vaan itse palvelusta. Tapahtumakohtaisen hinnoittelun huono puoli voi olla hinnaston vaikeaselkoisuus. (Tilitoimistopiste 2008 - 2009.)

Toimenpidehinnoittelussa asiakkaan maksu perustuu yksittäisiin työsuorituksiin, työvaiheisiin ja suoritteisiin. Toimenpidehinnoittelussa täytyy tietää perustoimenpiteiden kustannukset, jotta voidaan määritellä kustannusperusteisesti lasketut perushinnat. Tapahtumahinnoittelussa hinnoitellaan käytön mukaan ja koko palvelun hinnan tietää vasta, kun tiedetään tapahtumien ja toimenpiteiden määrän. Toimenpiteet tai tapahtumat ovat palvelupakettien osioiden osatekijöitä. Esimerkiksi palvelupaketti sisältää tietyn määrän tapahtumia kuukaudessa ja ylimenevästä osasta asiakas maksaa yksikköhintojen mukaan. (Sipilä 2003, 201.)

Tilitoimistoissa palvelu on perinteisesti hinnoiteltu toimenpidehintojen muodossa, jossa tilitoimiston hinnat on esitetty esimerkiksi pitkänä luettelona, jossa toimenpidehinnat on annettu kaikille suorituksille esimerkiksi seuraavasti: (Sipilä 2003, 202.)

- *Kirjanpidon perusveloitus 51 - 100 vientiä 56,18 e/kk,*
- *tiliöinti+tallennus+vientiselitys 0,69 e/vienti,*
- *tase-erittelyviennit 0,21 e/vienti, riviveloitus 0,11 e/rivi,*
- *perustietojen päivitys 0,69 e/tapahtuma,*
- *tilinpäätöstietojen toimittaminen kaupparekisteriin 33,64 e/ks,*

- *ALV-valvontailmoitus 16,82 e/kpl,*
- *asiakkaan luona tapahtuva kirjanpityö (aika alkaa toimistolta) 52,98 e/h,*
- *laskutuspalvelu 47,93 e/h, laskun loppusummaan lisätään 2 % toimistokuluja jne. (Sipilä 2003, 202).*

Vaikka joka toimenpiteelle on hinta, niin silti kokonaissummat palvelusta voivat jäädä pieniksi. Tilitoimistossa asiakkaita on monenlaisia: osa asiakkaista haluaa vain mitä viranomaiset vaativat ja toiset asiakkaista hakevat apua sisäiseen päätöksen tekoon ja toiminnan ohjaamiseen. Pienet yritykset haluavat paljon neuvontaa, josta tilitoimistot eivät aina tohdi veloittaa. Esimerkiksi voi olla, että pienin ja köyhin asiakas tarvitsee tilitoimistolta paljon aikaa ja neuvottelukumppania, ja tällaiselle palvelulle ei tilitoimiston hinnastossa välttämättä ole edes omaa riviään. (Sipilä 2003, 202.)

Toimenpidehinnoittelu on selkeä ja tarkka menetelmä, mutta mahdollisuus vaikuttaa omaan talouteen on vähäinen. Perinteisellä mallilla toimiessa ainoa keino on lisätä volyyymia. Toinen keino on pienentää kustannuksia, johon tietotekniikan kehittyminen antaa hyvät mahdollisuudet. Kolmantena mahdollisuutena on palvelun arvon ja hinnan nostaminen sekä laajentaa asiakkaille tarjottavia palvelukokonaisuuksia, esimerkiksi tilitoimisto voi hoitaa kaikki asiakkaan taloushallintopalvelut. (Sipilä 2003, 203.)

Aikaperusteisessa hinnoittelussa tilitoimisto laskuttaa asiakasta palveluun käytetyn ajan perusteella. Asiakkaan on usein ainakin aluksi vaikea ennakoida kirjanpidon kuluja. Aikaperusteisessä hinnoittelussa kustannukset ovat läheisesti sidoksissa kirjanpitäjän ammattitaitoon. Palveluehtojen määrittelyt voi olla monitulkintaisia, sillä voi olla vaikea määrittää mikä kuuluu peruskirjanpitoon ja mitkä palvelut esimerkiksi erityispalveluihin. Asiakkaalle aikaperusteinen hinnoittelu voi olla edullista, jos työntekijä on nopea. Kun taas palvelu voi olla kallista, jos työntekijä on hidas. (Tilitoimistopiste 2008 - 2009.)

Aika- ja vientiperusteissa veloituksessa on yleensä jonkinlainen minimiveloitus, koska joidenkin yritysten tilitapahtumia saattaa olla 5 kappaletta tai alle kuukaudessa. Kaikki toiminnot on myös voitu hinnoitella erikseen. Hinnoitteluluettelo on pitkä ja on hyvin vaikea arvioida, minkä hintainen kuukauden kirjanpito loppujen lopuksi on. Yleensä tilitoimiston hinnoittelu on joidenkin hinnoittelumuotojen yhdistelmä. (Tilitoimisto Helsinki 2014.)

4.2.2 Pakettihinnoittelu

Automatisoinnin ja digitaalisoinnin myötä työ tilitoimistossa tehdään nopeammin, eikä tuntilaskutus enää silloin kannata. Kiinteässä kuukausiveloituksessa asiakkaat voivat valita palvelut, jotka he ostavat kiinteällä kuukausihinnalla ja joita tarjotaan ennalta koottuina paketteina. Asiakkaiden ei tarvitse varautua yllätyksiin kiinteän veloituksen ansioista, sillä he tietävät mistä palveluista maksavat. (Wisma a 2014, 8.)

Pakettihinnoittelussa asiakas valitsee tilitoimiston tarjoaman itselleen parhaiten sopivan pake-
tin, josta maksaa sen kuukausimaksun. Paketti sisältää tietyn määrän palveluita ja joissakin ta-
pauksissa asiakkaalla voi olla mahdollisuus muokata paketin sisältöä. Monille yrityksille paket-
tihinnoittelu on suotavin vaihtoehto, koska se on selkeä ja siinä on tarkka tieto, että paljonko
palvelu maksaa kuukaudessa. Pakettihinta on usein myös edullisempi kuin yksittäisinä palve-
luina ostettu yhteenlaskettu hinta. Huonoja puolia pakettihinnassa on, että asiakas voi maksaa
palvelusta, jota ei tarvitse. Palvelut eivät välttämättä ole asiakkaalle riittäviä pakettipalvelussa
ja pakettipalvelu on myös joustamaton ja sen lisäkustannukset ovat korkeat. (Tilitoimistopiste
2008 - 2009.)

Tilitoimistojen lisäarvoa tuottavassa hinnoittelumallissa tuotteet ja palvelut hinnoitellaan sen
mukaan, millaista arvoa tuotteet ja palvelut tarjoavat asiakkaille. Esimerkiksi jos kirjanpitäjä
helpottaa asiakkaan työtehtäviä kahden tunnin ajalta ja asiakas ansaitsee niiden kahden tunnin
aikana 500 euroa, niin miksi asiakas ei voisi maksaa palvelusta 250 euroa. (Wisma a 2014, 8.)

5 PILVIPOHJAISEN JA PERINTEISEN TILITOIMISTOPALVELUN HINNOITTE- LUN VERTAILUA

Tutkimuksen aineisto kerättiin Internetistä tilitoimistojen kotisivuilta. Internetistä etsittiin tilitoimistojen hinnastoja, minkä jälkeen tilitoimistoista selvitettiin, käyttääkö tilitoimisto pilvipohjaista taloushallinnon ohjelmaa vai onko ohjelma perinteinen taloushallinnon ohjelma. Tilitoimistojen kotisivuilta poimittiin hinnastot, minkä jälkeen vertailtiin hinnastojen hintoja ja hinnoittelumenetelmiä. Hinnoista ja hinnoittelumenetelmistä tehtiin taulukot, joista helpommin nähtiin eroavuuksia ja samanlaisuuksia.

Perinteisellä tilitoimistopalvelulla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa tilitoimistoa, joka toimii ns. perinteisellä toimintatavalla siten, että asiakasyritys toimittaa kuukauden aineiston paperisena kuukauden lopussa kirjanpitäjälle tilitoimistoon ja kirjanpitäjä kirjaa kuukauden tapahtumat kirjanpito-ohjelmaan. Sen jälkeen kirjanpitäjä lähettää kuukauden raportit paperisena asiakkaalle.

Pilvipohjaisella tilitoimistopalvelulla tarkoitetaan tilitoimistopalvelua, joka toimii internetin yli toimivalla taloushallinnon ohjelmalla. Pilvipohjaisessa tilitoimistopalvelussa esimerkiksi ostolaskut saapuvat verkkolaskuna taloushallinnon ohjelmaan ja laskut käsitellään ja maksetaan ohjelmasta. Samalla lasku siirtyy kirjanpitoon. Samoin käy, kun yritys laatii ja lähettää myyntilaskun, niin myynti kirjautuu kirjanpitoon automaattisesti. Tiliotteet tulevat pankista ohjelmaan ja reskontra päivittyy automaattisesti tiliotteiden perusteella.

Tutkimusaineisto koostui neljäntoista tilitoimiston hinnastosta. Tilitoimistoista seitsemän toimi perinteisesti ja seitsemän pilvipohjaisella taloushallinnon ohjelmalla. Tilitoimistot sijaitsivat Oulussa, Forssassa, Tampereella, Espoossa, Helsingissä, Lahdessa, Lappeenrannassa ja Outokummussa.

Kaikkien seitsemän **perinteisesti toimivan tilitoimiston** hinnastot sisälsivät hinnat kirjanpidolle, palkanlaskennalle ja tilinpäätökselle. Hintoja oli myös muille tilitoimiston palveluille. Hinnastoissa oli hintoja konsultointipalveluille, henkilökohtaiselle yritysneuvonnalle sekä muille asiantuntijapalveluille. Hinnat olivat myös aloitusmaksuille ja palvelusopimuksen alussa tietojen syöttö kirjanpito- ja palkanlaskentaohjelmiin.

Asiakkaiden asioiden, tositteiden tai palkkoihin liittyvien asioiden selvitystyölle oli oma hintansa, ja hinnat olivat myös yrityksen perustamispalvelulle, laskutukselle, ja toimistotyölle. Osa hinnastoista on lyhyitä, ja osa todella pitkiä ja monimutkaisia. Tapahtuma- ja toimenpidehinnoittelua oli kuudessa tilitoimistossa. Pakettihinnoittelua oli neljässä tilitoimistossa ja aikape- rusteista hinnoittelua oli käytetty kolmessa tilitoimistossa.

Pilvipohjaisella ohjelmalla toimivien tilitoimistojen käyttämät ohjelmat ovat Visma Fivaldi, Procountor, Netbaron, Netvisor ja Maestro. Kaikkien tilitoimistojen hinnastot sisälsivät hinnat kirjanpidolle, viidessä hinnastossa oli hinnat tilinpäätökselle ja neljässä hinnastossa palkanlaskennalle.

Perinteisesti tarjotut kirjanpito palvelupaketit sisälsivät tietyn määrän joko vientejä, tapah- tumia tai tositteita. Hinnastojen vertaileminen on vaikeaa, koska hinnat ovat esitelty monella eri tavalla. Esimerkiksi tositteita ja vientejä ei voi verrata keskenään, sillä yksi tosite voi tarvita esimerkiksi kolme vientiä. Osa hinnastoista ei välttämättä kata kaikkia kuluja. Esimerkiksi tili- toimiston 1 hinnastossa olevat hinnat kirjanpidolle, tilinpäätökselle ja palkanlaskennalle ovat todella pienet verrattuna muihin. Tästä herää kysymys, lisätäänkö hintoihin laskutuskuluja tai muita kuluja, joita hinnastossa ei ole esitetty. Tilitoimisto 1:n kirjanpito palvelu on edullisin, sillä se maksaa kuukaudessa 40 euroa, jos tositteita on 1 - 20. Tilitoimisto 2:n kuukauden kirjanpito palvelu on kallein, sillä vientihinta on 0,90 euroa ja perusmaksu 50 euroa. Esimer- kiksi jos asiakkaalla on 20 tositetta, niin se tekee noin 40 vientiä. Kirjanpito maksaisi tällöin 86 euroa.

Hinnastojen mukaan Tilitoimisto 2:n kirjanpidon hinta on kaksinkertainen verrattuna tilitoi- misto 1:n kirjanpito palvelun hintaan olettaen, että yksi tosite vastaisi kahta vientiä ja asiak- kaalla olisi kuukaudessa 20 tositetta. Vientihinnat tällöin vaihtelisivat näiden kahden tilitoimis- ton hinnastojen välillä 1,00 eurosta 2,15 euroon. Vientihintoja on vaikea vertailla tarkasti, koska osan hinnastojen pakettihinnoista sisältävät muitakin palveluja kuin viennit kirjanpito- ohjelmaan.

Kirjanpidon hinta			
Tiltoimisto	Hinnoittelu	Peruste	Hinta
Tiltoimisto 1	Paketti	Tapahtumat	40 - 310
Tiltoimisto 2	Toimenpide	Vienti	1e/kpl
Tiltoimisto 3	Aika	Tosite	46e/h
Tiltoimisto 4	Toimenpide	Vienti	50+0,90+ (48e/h)
Tiltoimisto 5	Paketti	Tosite	40-80
Tiltoimisto 6	Aika, paketti, toimenpide	Vienti	49e/h+12-42e+0,20+0,20
Tiltoimisto 7	Paketti	Tosite	40,98 - 50

Kuvio 5. Perinteisten tiltoimistojen kuukauden kirjanpitopalvelujen hinnoittelu

Pilvipohjaisten kirjanpitopalveluiden hinnat ovat pakettihintoja, aikaperusteisia hintoja sekä tapahtuma- ja toimenpidehintoja. Pakettihinnoittelua oli käytetty viidessä hinnastossa. Kahdessa hinnastossa paketit määräytyy tositemäärän mukaan ja kahdessa palvelupaketin laajuuden mukaan. Tiltoimisto A:n paketin hinta määräytyy osto- ja myyntilaskujen mukaan. Tiltoimisto C:n hinnastossa asiakas voi valita joko pakettihinnoittelun tai aikaperusteisen hinnoittelun. Kahden hinnaston hinnat perustuvat käytettyyn aikaan ja toimenpidehinnoittelua oli käytetty yhdessä hinnastossa.

Kirjanpidon hinta				
Tiltoimisto	Ohjelma	Hinnoittelu	Peruste	Hinta
Tiltoimisto A	Visma Fivaldi	Paketti	Osto- ja myyntilaskujen lkm	273 - 5342
Tiltoimisto B	Visma Fivaldi	Paketti	tositteen lkm	31 - 114
Tiltoimisto C	Procountor	Paketti tai aika	tositteen lkm	85 - 510 tai 50 e/h
Tiltoimisto D	Visma Fivaldi	Paketti	Palvelujen laajuus	120 - 420
Tiltoimisto E	Netbaron	Aika		50 €/h
Tiltoimisto F	Netvisor	Paketti+(aika)	Palvelujen laajuus	80 - 340 - ? (+60e/h)
Tiltoimisto G	Maestro	T&T sekä aika		46,71 - 55,78/ h

Kuvio 6. Pilvipohjaisten tiltoimistojen kuukauden kirjanpidon hinnoittelu

Tositteen hinnan vertaileminen on vaikea pilvipohjaisten tiltoimistojen välillä, koska palvelupaketit ovat erilaisia ja sisältävät eri määrän erilaisia palveluita. Tiltoimisto A:n pienin kuukausihinta on 273 euroa. Tiltoimisto C:ssä 273 eurolla saisi noin 160 tositetta. Tiltoimisto B:n suurin kirjanpitopalvelun paketti sisältää 91 - 110 tositetta ja on 114 euroa. Tiltoimisto B olisi siis edullisin tositemäärän mukaan. G-tiltoimiston vientihinta on 0,90 - 1,20 euroa/kappale kun asiakkaalla on sähköinen tilite käytössä. Yksi tositet voi tarvita monta vientiä. Esimerkiksi tositetten kahdella vientimäärällä tositetten hinnaksi tulisi 1,80 - 2,40 euroa tiltoimisto G:ssä.

Tilitoimisto A:n kirjanpitolpaketti on kallein, mutta sisältää kattavan määrän palveluita. Tilitoimisto D:n jokainen paketti sisältää 50 tositetta ja pakettien hinnat ovat 120 - 420 euroa kuukaudessa ja hinta kasvaa palveluiden määrän kasvaessa.

Pilvipohjaisesti tarjottujen palveluiden hintojen välinen vertailu on vaikeaa, koska paketit sisältävät erilaisia palveluja. Tilitoimisto A:n palvelupakettien tositemäärät ovat isompia kuin hinnastossa esitettyjen osto- ja myyntilaskujen määrät, koska yrityksen kuukauden kirjanpito sisältää muitakin tositteita kuin osto- ja myyntilaskuja. Tilitoimistojen B ja C:n tositte pohjaiset hintapaketit ovat erisuuruisia, sillä tilitoimisto C:n ensimmäinen paketti ulottuu viiteenkymmenen tositteeseen, kun B:n hinnaston neljä pienintä pakettia tilitoimisto C:n ensimmäisen paketin tositemäärään. Tilitoimisto B:n asiakkaat välttyvät paremmin maksamasta ylimääräisistä tositteista. Tilitoimisto C:n asiakasta voi harmittaa, jos jonakin hiljaisena kuukautena yrityksellä ei ole kuin viisi tositetta ja yritys joutuu maksamaan niistä viidenkymmenen tositteen kanssa saman 85 euron hinnan. B -tilitoimisto sopii paremmin pienelle yritykselle ja C-tilitoimisto isommalle yritykselle.

Tilinpäätösten hinnoittelussa on käytetty paketti-, aika- ja toimenpideveloitusta perinteisissä tilitoimistoissa. Tilinpäätöstenkin hintoja on vaikea vertailla, koska osalla pakettiin kuuluu kaikki tilinpäätökseen kuuluvat asiat, esimerkiksi veroilmoituksen teko ja osalla se on hinnoiteltu erikseen. Osassa hinnastoissa ei ole selitystä mitä hintaan kuuluu ja osa hinnoittelee erikseen kaikki tilinpäätöspalvelut. Kolmessa hinnastossa oli aikaperusteista hintaa ja hinnat olivat 46 - 65 euroa tunti. Toimenpidehinnat olivat 100 - 400 euroa. Tilitoimisto 5 ja Tilitoimisto 1 tilinpäätöshinnat ovat tapahtumiin perustuvia pakettihintoja. Pakettihinnat ovat 40 - 310 euroa.

Tilinpäätös			
Tilitoimisto	Hinnoittelu	Peruste	Hinta
Tilitoimisto 1	Paketti	Tapahtumat	40 - 310
Tilitoimisto 2	Aika		50e/h
Tilitoimisto 3	Aika		46e/h
Tilitoimisto 4	Toimenpide		150+25-50/kpl
Tilitoimisto 5	Paketti	Tosite	50-100
Tilitoimisto 6	Aika, toimenpide	Vienti	65/h
Tilitoimisto 7	Toimenpide		100-400

Kuvio 7. Tilinpäätöksissä on myös käytetty kaikkia hinnoittelumenetelmiä perinteisissä tilitoimistoissa.

Myös tilinpäätöksien hinnoittelussa on eroja pilvipohjaisissa tilitoimistoissa. Tilitoimistojen B:n ja F:n hinnastoissa ei ole tilinpäätöksille hintaa, vaan maininta ainoastaan tilinpäätöksien hinnoittelusta erikseen. C -tilitoimistossa tilinpäätökset maksavat 255 euroa, jos tositemäärä kuukaudessa on 1 - 50. Tilitoimisto C:ssä asiakas saa valita tositemääräisen hinnoittelun tai aikaperusteisen hinnoittelun. Tilinpäätös maksaa aikaperusteisella hinnoittelulla 80 euroa/tunti Tilitoimisto C:ssä. Tilitoimisto D:n kaksi palvelupakettia sisältää tilinpäätöksen, ja palvelupakettien hinnat ovat 240 ja 420 euroa. Tilitoimisto A:n tilinpäätöksen hinta kasvaa myynti- ja ostolaskujen mukaan, ja esimerkiksi 20 myynti- ja ostolaskun palvelupaketissa tilinpäätös maksaa 820 euroa. E ja G -tilitoimistoissa tilinpäätös on hinnoiteltu ajan ja toimenpiteiden mukaan. Tilitoimisto E:n tuntihinta on 50 euroa ja siihen lisätään tilinpäätösmaksu. Maksu on 50 euroa, jos yrityksen liikevaihto on alle 50 000 ja muiden yritysten tilinpäätösmaksu on 100 euroa. Veroilmoitus on 50 euroa. G -tilitoimistossa tuntihinta on 68,53 euroa. Tuloslaskelmasta ja taseesta on erikseen hinnat. PDF-tiedoston hinta on 15 euroa/kappale ja paperisena 0,50 euroa/sivu.

Tilinpäätös				
Tilitoimisto	Ohjelma	Hinnoittelu	Peruste	Hinta
Tilitoimisto A	Visma Fivaldi	Paketti	Osto- ja myyntilaskujen lkm	820 - 5418
Tilitoimisto B	Visma Fivaldi	Ei hintaa		
Tilitoimisto C	Procountor	Paketti tai aika	tositteen lkm	255 - 1530 tai 80e/h
Tilitoimisto D	Visma Fivaldi	Paketti	Palvelujen laajuus	240 - 420
Tilitoimisto E	Netbaron	Aika ja toimenpide	Aika+ yrityksen koko	50 €/h + 100 - 150 e
Tilitoimisto F	Netvisor	Ei hintaa		
Tilitoimisto G	Maestro	T&T sekä aika		68,53 e/h

Kuvio 8. Pakettihinnoittelua ja aikaperusteista hinnoittelua on käytetty kolmessa tilitoimistossa, ja toimenpidehinnoittelua kahdessa tilitoimistossa.

Palkanlaskennassa on käytetty toimenpide-, aikaperusteista sekä pakettihinnoittelua perinteisissä tilitoimistoissa. Tilitoimisto 6 on ainoa aikaperusteisesti hinnoitellut palkanlaskentapalvelun ja palvelu maksaa 49 euroa yksi tunti. Tilitoimisto 1:n pakettihinta on 40 - 310, joka sisältää myös palkanlaskennan. Hinta määräytyy kuukauden tapahtumien lukumäärän mukaan. Palkkalaskelmat maksavat muissa hinnastoissa 7,5 - 17 euroa ja osa hinnoista sisältää esimerkiksi työnantajansuoritusilmoituksen ja osa ei.

Palkanlaskenta			
Tilitoimisto	Hinnoittelu	Peruste	Hinta
Tilitoimisto 1	Paketti	Tapahtumat	40 - 310
Tilitoimisto 2	Toimenpide		10e/hlö/kk (+10)
Tilitoimisto 3	Toimenpide		9e/kpl
Tilitoimisto 4	Toimenpide		17/kpl
Tilitoimisto 5	Toimenpide		10/kpl
Tilitoimisto 6	Aika		49/h
Tilitoimisto 7	Toimenpide		7,5-10,5/kpl

Kuvio 9. Perinteisessä tilitoimistossa palkanlaskentapalvelussa on käytetty pääasiassa toimenpidehinnoittelua.

Tilitoimisto G:ssä, E:ssä, C:ssä ja A:ssa on palkanlaskennalle hinnastot. Tilitoimisto C:n palkanlaskentapalvelu maksaa 40 euroa, jos työntekijöitä yrityksessä on enintään viisi. Tilitoimisto A:n kuukauden palkanlaskentapalvelu maksaa 143 euroa, jos työntekijöitä on enintään viisi. Tilitoimisto E:n palkanlaskenta maksaa 50 euroa/tunti ja Tilitoimisto G:ssä 55,78 euroa/tunti. Tilitoimisto A:n palkanlaskentapalvelu näyttää siis yli kolme kertaa kalliimmalta kuin C:n, mutta A:n palvelupaketti sisältää enemmän erilaisia palveluita kuin C:n palvelupaketti tilitoimistojen kotisivujen hinnastojen mukaan.

Palkanlaskenta				
Tilitoimisto	Ohjelma	Hinnoittelu	Peruste	Hinta
Tilitoimisto A	Visma Fivaldi	Paketti	Palkkalaskelmien lkm	143 - 2173
Tilitoimisto B	Visma Fivaldi	Ei hintaa		
Tilitoimisto C	Procountor	Paketti tai aika	tositteen lkm	40 - 200
Tilitoimisto D	Visma Fivaldi	Ei hintaa		
Tilitoimisto E	Netbaron	Aika	Aika, yrityksen koko	50 €/h
Tilitoimisto F	Netvisor	Ei hintaa		
Tilitoimisto G	Maestro	T&T sekä aika		55,78 €/h

Kuvio 10. Pilvipohjaisen tilitoimiston palkanlaskentapalvelussa on käytetty kaikkia hinnoittelumenetelmiä.

Kun tarkastellaan perinteisen ja pilvipohjaisen tilitoimistopalvelun hinnastoja, niin hinnastojen välillä ei ole suuria ja selkeitä eroavaisuuksia. Molempien tilitoimistopalveluiden hinnoittelussa on käytetty kaikkia hinnoittelumenetelmiä: tapahtuma- ja toimenpidehintoja, aikaperusteisia hintoja ja pakettihintoja. Erona voidaan huomata, että pilvipohjaisen tilitoimiston hinnat ovat

suurelta osin pakettihintoja ja perinteisen palveluiden hinnastoissa on sen sijaan kaikkia hinnoittelumenetelmiä. Perinteisen palvelun hinnastot ovat pitempiä, ja jokaiselle eri palvelulle ja toimenpiteelle on omat yksittäiset hinnat. Näin pilvipohjaisten tilitoimistopalvelujen hinnastot ovat selkeämmät mitä perinteisesti toimivien tilitoimistojen hinnastot.

Perinteisen tilitoimiston palvelupaketit sisältävät tietyn määrän tositteita, vientejä ja tapahtumia, kun taas pilvipohjaisen palvelupaketti sisälsi tietyn määrän erilaisia palveluja ja tositemäärän. Palveluiden määrä on siis laajempi pilvipohjaisten tilitoimistojen palvelupaketeissa. Perinteisen tilitoimiston hinnat ovat edullisemmat kuin osa pilvipohjaisten tilitoimiston hinnoissa.

 <p>KUKKARO 80€/kk</p> <p>Kirjanpidon peruspaketti, joka on helposti laajennettavissa yrityksen monipuoliseksi taloushallinnon paketiksi.</p> <p>LUE LISÄÄ</p>	 <p>KAPSÄKKI 340,00€/vuosi</p> <p>Kirjanpidon peruspaketti, joka toteutetaan neljä kertaa vuodessa. Soveltuu erityisesti verottajan neljännevuosi-ilmoittajille tai vuosilmoittajille.</p> <p>LUE LISÄÄ</p>	 <p>KUSTOMI Räätälöity hinta</p> <p>Räätälöity palvelupaketti asiakkaiden erilaisten tarpeiden mukaan toteutettuna.</p> <p>LUE LISÄÄ</p>
--	---	--

Kuvio 11. Kuvassa on esimerkki pilvipohjaisesti toimivan tilitoimiston pakettihinnoittelusta.

6 POHDINTA

Teoriaosan tavoitteena oli tutkia mitä pilvipohjainen taloushallinto on ja miten se toimii tilitoimiston ja asiakkaan välillä. Työn teoriaosa koostuu sähköisen taloushallinnon ja tilitoimistoalan kehittymisestä, pilvipohjaisesta taloushallinnosta sekä tilitoimiston hinnoittelusta. Teoriaosaan aineisto löytyi alan kirjallisuudesta, taloushallintoalan ammattilehdistä ja Internet-lähteistä. Teoriaosaan aineiston löytäminen oli aika helppoa. Ammattialan lehdessä oli paljon kirjoituksia tilitoimiston sähköistymisestä ja pilvipohjaiseen taloushallintoon siirtymisestä, sillä aihe on hyvin ajankohtainen. Internetistä löytyi myös aiheeseen liittyvää tietoa esimerkiksi yrittäjän sivuilta ja erilaisista raporteista. Kirjallisuuslähteissä oli paljon vanhaa tietoa, joten ajantasaista tietoa kirjoista oli vaikeampi löytää.

Empiriaosan aineisto keräsin Internetistä tilitoimistojen kotisivuilta. Etsin tilitoimistoja, joilla oli hinnastot kotisivuillaan. Sen jälkeen selvitin, käyttäkö tilitoimisto pilvipohjaista taloushallinnon ohjelmaa vai onko ohjelma perinteinen taloushallinnon ohjelma. Tilitoimistojen kotisivuilta poimin hinnastot ja vertailin niiden hintoja ja hinnoittelumenetelmiä. Aineisto koostui neljäntoista tilitoimiston hinnastosta. Tilitoimistoista seitsemän toimi perinteisesti ja seitsemän pilvipohjaisella taloushallinnon ohjelmalla. Tilitoimistot sijaitsivat Oulussa, Forssassa, Tampereella, Espoossa, Helsingissä, Lahdessa, Lappeenrannassa ja Outokummussa.

Empiriaosuuden tavoitteena oli nähdä, miten tilitoimiston hinnoittelu muuttuu tilitoimiston siirtyessä perinteisestä tilitoimistopalvelusta pilvipohjaiseen tilitoimistopalveluun. Empiriaosalla oli tarkoituksena tehdä siten, että lähetän sähköpostilla kyselyhaastattelun joko ohjelmistotaloille tai pilvipohjaista palvelua tarjoaville tilitoimistoille, ja sitä kautta olisin saanut tietoa vertailua varten hinnoittelun muutoksesta siirtyessä perinteisestä taloushallinnosta pilvipohjaiseen taloushallinnon palveluun. En tehnyt kyselyhaastattelua, vaan päädyin vertailemaan hintoja, jotka löytyivät tilitoimistojen kotisivuilta Internetistä. Pilvipohjaisten tilitoimistojen hinnastoja oli vaikeampi löytää kuin perinteisten tilitoimistojen. Siinä voi olla jokin syy, miksi ne eivät halua laittaa hinnastoja näkyville. Pilvipohjaisten tilitoimistojen hinnat olivat hieman kalliimpia kuin perinteisen tilitoimiston hinnat.

Vaikka pilvipohjainen kirjanpito palvelu on ehkä kalliimpi kuin perinteisen tilitoimiston tarjoama kirjanpito palvelu, niin yritykselle voi olla parempi ratkaisu ostaa palvelu pilvipohjaisesti

toimivalta tilitoimistolta. Tilitoimiston asiakasyritys voi säästää paljon aikaa siinä, että taloushallintopalvelu toimii Internetin yli, ja asiakasyritys ei ehkä tarvitse esimerkiksi omaa reskont-rahoitajaa. Näin asiakasyritykselle jää enemmän aikaa tuottavaan yritystoimintaan.

Kokemuksena opinnäytetyö oli haastava. Työn kokonaiskuvaa oli vaikea hahmottaa ja usein en tiennyt mitä tehdä ja miten tehdä. Tuntui, että osaaminen eikä aina mielenkiintokaan riitä tähän työhön. Aikataulussa pysyminen oli myös vaikeaa. Vaikka aikataulu oli viikkotasolla, en pysynyt siinä. Kuitenkin opinnäytetyö edistyi. Mukavia onnistumisen hetkiä olivat ne, kun huomasin saaneeni jotakin aikaan. Positiivista palautetta sekä ohjaavalta opettajalta että toimeksiantajalta oli myös mukava saada ja ne kannustivat jatkamaan työtä.

Tämä opinnäytetyö syvensi ja hyödynsi aiempaa oppimistani koulussa, työharjoittelussa sekä kesätyöissä. Vaikka olen työskennellyt tilitoimistossa, niin opin hurjasti lisää tilitoimiston toiminnasta. Tilitoimistossa, jossa työskentelin, ei ollut pilvipohjaista ohjelmaa käytössä, mutta palvelu oli viety todella pitkälle sähköiseen muotoon ja se jäljitteli pitkälti pilvipohjaistapalvelua. Uskon, että tämä opinnäytetyö auttaa minua ja pystyn myös hyödyntämään tietoani tulevaisuuden työssäni, kun työskentelen taloushallinnon alalla. Opinnäytetyö on myös antanut minulle syvällistä tuntemusta omasta taloushallinnon suuntautumisalasta.

Niin kuin teoriassa kävi ilmi, myös vertailua tehdessä kohtasi todellinen haaste verrata tilitoimistopalveluita ja niiden hinnoittelua keskenään. Tilitoimistopalvelut on hinnoiteltu todella erilaisin menetelmin ja eri hinnoittelutapoja on käytetty sekaisin. Palvelupakettien sisällöt ovat erilaisia ja niitä voidaan tarpeen mukaan muokata. Ajatuksena oli, että hinnoittelu olisi eronnut selvemmin tilitoimistojen välillä, mutta tutkimuksen tuloksena hinnoittelu ei eroa suuresti perinteisen ja pilvipohjaisen tilitoimiston välillä. Tässä kuitenkin täytyy huomioida se, että kaikkea ei voi pelkästään hinnastojen avulla todeta. Tulos olisi voinut olla hyvin erilainen, jos tilitoimistojen henkilöitä olisi haastateltu. Huomiota herätti myös se, että vaikka pilvipohjaisilla tilitoimistoilla oli sama taloushallinnon ohjelma käytössä, niin hinnoittelu saattoi olla silti erilaista. Nykyisin tilitoimistot käyttävät hinnoittelussaan enemmän pakettihinnoittelua, mikä tuli esille niin teoriassa kuin empiriassakin.

Teoriassa tuli esille, että voi olla vaikea valita tilitoimisto hinnoittelun perusteella, koska hinnastot ja niiden termit voivat olla sekavia ja koko palvelun hinnan loppusumma voi suuruudeltaan yllättää. Tutkiessani tilitoimistojen hinnastoja huomasin saman asian. En osaa sanoa minkä tilitoimiston valitsisin, jos tilitoimisto pitäisi valita hinnan perusteella.

Jatkotutkimuksen aiheena voisi olla miten tilitoimiston henkilökunnan työkuva muuttuu tulevaisuudessa ja miten tilitoimiston asiakkaat ja yritykset hoitavat osansa taloushallinnon tehtävistä.

Toivon, että tämä opinnäytetyö auttaisi toimeksiantajaa siinä toimessa, jossa hän on ajatellut sitä käyttää alun perin. Toivon myös, että opinnäyte auttaisi myös tilitoimistoyrittäjiä, jotka pohtivat pilvipohjaisen taloushallinto-ohjelman hankkimista.

LÄHTEET

- Ahvenniemi, J. 2013. Kirjanpito on kivaa. *Tilisanomat* 5, 3.
- Akselin, M. 2010. Tietohallintojohtamisestako tilitoimiston menestystekijä. *Tilisanomat* 6, 26-27.
- Fredman, J. 2010. Pilvi, ohjelmistopalvelujen tuorein mantra. *Tilisanomat* 4, 45-47.
- Fredman, J. 2011. Kirjanpitoaineiston pysyväisarkistointi. *Tilisanomat* 5, 46.
- From, M. 2009. Verkkolaskutus etenee vauhdilla. *Tilisanomat* 5, 57.
- Granlund, M. & Malmi, T. 2004. Tietotekniikan mahdollisuudet taloushallinnon kehittämisessä. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.
- Harjunkoski, P. 2014. Varmuus ja helppous määrittää ohjelmistonvalintaa *Tilisanomat* 1, 24-25.
- Helin, M. 2009. Integroidulla taloushallinnolla miljardisäästöt. *Tilisanomat* 3, 46.
- Hurme, J. 2011. Yrittäjiä innostetaan verkkolaskun käyttöön. *Tilisanomat* 6, 28-29.
- Jokinen, J. 2011. Suoraveloituksesta suoraan verkkolaskuun. *Tilisanomat* 6, 31.
- Jokinen, 2014. Taloushallintoliiton puheenjohtaja Vuokko Mäkinen: Historian kirjaamisesta asiakastyöhön. *Tilisanomat* 4, 18.
- Koskentalo, E. 2012. XBRL –kohti sähköistä talousraportointia. *Tilisanomat* 4, 40.
- Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa – sähköinen talouden prosessit käytännössä. Juva: Wsoypro.
- Salo, I. 2012. Hyötyä pilvipalveluista. Jyväskylä: Docendo.
- Saviala, S. 2013. Taloushallinto. Nyt. Tilitoimistoammattilaisen opas sähköiseen taloushallintoon. Saarijärvi: ProCountor International Oy.
- Sipilä, J. 2003. Palvelujen hinnoittelu. Porvoo: Wsoy.

Elektroniset aineistot

Airola, S. 2014. Saatavilla: <http://www.tilisanomat.fi/artikkeli/talouhallinnonpalvelun-sis%C3%A4ll%C3%B6st%C3%A4-sopiminen>(Luettu 4.11.2014)

Finanssialan keskusliitto 2014. Saatavilla: <https://www.fkl.fi/teemasivut/sepa/tutkimustieto/Sivut/default.aspx>(luettu: 15.10.2014)

If, 2014. Saatavilla: http://www.if.fi/web/fi/sitecollectiondocuments/commercial/alliansit/58018_talouhallintoliitto.pdf(luettu: 7.11.2014)

Procountor International Oy, 2014. Saatavilla: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/talouhallinto/sahkoinalouhallinto/> (luettu: 10.10.2014)

Siponen, J. TIEKE Julkaisusarja 39/2014, 7. Saatavilla: <http://www.tieke.fi/display/julkaisut/Julkaisusarja>(luettu: 15.10.2014)

Sirkiä, J. 2013-2014a. Saatavilla: <http://www.relipe.com/palvelut/vertailu.html> (luettu: 27.10.2014)

Sirkiä, J. 2013-2014b. Saatavilla: <http://www.relipe.com/palvelut/reskontra.html> (luettu: 27.10.2014)

Sirkiä, J. 2013-2014c. Saatavilla: <http://www.relipe.com/palvelut/kirjanpitopalvelu.html> (luettu: 27.10.2014)

Suomen talouhallintoliitto ry, 2009a. Saatavilla: http://www.talouhallintoliitto.fi/tilitoimistot/hyva_tilitoimistotapa/(luettu: 4.9.2014)

Suomen talouhallintoliitto ry, 2009b. Saatavilla: http://www.talouhallintoliitto.fi/tilitoimistot/sopimus_kirjallisena/tilitoimiston_vastuu/ (luettu 7.11.2014)

Talouhallinnon toimialaraportti, 2011. Saatavilla: http://www.temtoimialapalvelu.fi/files/1326/Talouhallinnon_palvelut_2011_web.pdf (luettu 15.10.2014)

Tekes 2010. Saatavilla: http://www.tekes.fi/Julkaisut/palveluliiketoim_sanasto.pdf(luettu 15.10.2014)

Tilitoimistopiste 2008 - 2009. Saatavilla: <http://www.tilitoimistopiste.com/hinnoittelu.html>(Luettu 4.11.2014)

Tilitoimisto Helsinki 2014. Saatavilla: <http://tilitoimisto-helsinki.com/paljonko-tilitoimistopalvelut-maksavat-helsingissa/> (Luettu 4.11.2014)

Wisma a, Miten ja miksi tilitoimistojen pitäisi muuttaa liiketoimintamalliaan. Saatavilla: <http://www.visma.fi/Tietopankki/opas/miksi-ja-miten-tilitoimistojen-pitaisi-muuttaa-liiketoimintamalliaan/>(Luettu 1.10.2014)

Wisma b, Pilvipalvelut yritysten käytössä. Saatavilla: <http://www.visma.fi/Tietopankki/opas/pilvipalvelut-yrityskaytossa/>(Luettu 1.10.2014)

Wisma c, 6 askelta sähköiseen taloushallintoon. Saatavilla: <http://www.visma.fi/Tietopankki/opas/6-askelta-sahkoiseen-taloushallintoon/>(Luettu 1.10.14)

